28 BİRİNCİTEŞRİN 1940
Pazartesi
Üçüncü Yıl - No. 897

Yeni Sabah

Her yerde 5 kuruş — GÜNLÜK SIYASI HALK GAZETESİ — Her yerde 5 kuruş

GÜVEN
Sigorta Sosyetesi
HAYAT YANGIN NAKLİYAT KAZA
Galata - Tel: 44969 - 40630

Fransız - Alman işbirliği

İngilterenin galebesi, Fransayı kurtaracaktır. Fransaya büyük bir devlet sıfatı ile mühim mevkiini iade edecektir. Fakat hiyanet etmiş, İngiliz galebesini geçiktirerek lüzumsuz kan dökülmelerine meydan açmış bir Fransanın tekrar büyük bir devlet ve bir imparatorluk olarak dirilmesi ihtimali yoktur.

Yazan: Hüseyin Cahid YALÇIN

Vichy hükûmetinin resmî bir tebliğini gazetelerde okuduk. Mareşal Pétain Hitlerle görüşmüş. Resmî tebliğ bu siyasî mülâkatta kararlaştırılan şeylerden ziyade görüşmenin "yüksek nezaket havası içinde,, cereyan etmiş olduğunu, mareşalin "mevkiine lâyık ihtiram merasimi ile kabul,, edildiğini dünyaya ilân etmeğe ehemmiyet vermiştir. Vaziyetin fecaati karşısında, Fransız devlet şefinin Alman galibin ayağına giderek Fransanın parçalanması müzakeresine katlanması hâdisesinden bahsedilirken mareşalin mevkiine lâyık ihtiram merasimi ile kabul edildiğinin büyük bir ehemmiyet ile ilânı için bu kadar itina gösterilmesi çok elîm bir tesir husule getiriyor. İnsana öyle geliyor ki bu tarihî mülâkatı yapmak talihsizliğine uğrayan Fransız siyaset adamları vatanlarının duyduğu acıdan ziyade şahıslarının görecekleri itibar ve nezaket ile alâkadar olmuşlardır. Ve ilk fırsatta bunu dünyaya bildirmeğe ehemmiyet vermişlerdir. Halbuki mareşal Pétain bu mülâkat neticesinde yaralı Fransanın şeref ve namusunu kurtaran şartlar elde edilmiş olduğunu ilân edebilseydi, çok daha büyük bir hizmet ifa etmiş olurdu. Keşke müzakere nezaket havası içinde değil de şiddet ve münakaşa havası içinde cereyan etseydi, keşke mareşala haşin muamele edilseydi, fakat Fransanın namusuna leke sürülmeseydi!.

Resmî tebliğ bu noktada mübhemdir: İçtimada Avrupa sulhunu yeniden kurmak vasıtaları umumî tedkike tâbi tutulmuş, Fransa ile Almanyanın işbirliği yapmaları prensipi üzerinde mutabakat temin edilmiş. Bu umumî tabirler altında en ezici, en feci sulh şartları gizli olabilir. Onun için, mesele hakkında bir fikir dermeyan edebilmek daha fazla izahat almağa mutevakkıftır.

Resmî malûmatın mevcud olmaması çok tabiî olarak bir takım şayialara meydan açıyor. Bundan bir kaç gün evvel, Fransa ile Almanya arasında akdedilecek sulh şartları hakkında gazetelerde bazı havadisler intişar etmişti. Bunların arasında Fransanın İngiltereye karşı harbe iştirak etmesi de vakidi. Fakat Almanya tarafından ileri sürülen bu şartı mareşal Pétain'in reddettiği söyleniyordu. Her iki devlet reisi tarafından kabul edilen "İşbirliği,, prensipi Fransanın İngiltere aleyhine harbe iştirakini de ihtiva edebilir. Fakat biz buna son dakikaya kadar ihtimal vermemekte devam edeceğiz.

Şimdiki halde, siyasî vekayiin cereyan tarzı Almanya ile İtalyanın hiç de imrenilecek bir vaziyette olmadıklarını açıkça isbat ediyor. Almanyanın Fransa ile sulh yapmağa hiç niyeti yoktu. Buna dair Almanyanın ne hattı hareketinde, ne sözlerinde ufak bir işarete bile tesadüf edilmemişti. Fakat İngiltere harbinin iflâs ile nihayetlenmesi ve Alman tecavüzünün akim kalması Almanyayı mesleki değiştirmeğe ve çare aramağa mecbur etti. Çünkü Almanya bekleyemez, uzun bir harbe katlanamaz. Her geçen gün İngilterenin lehinedir ve Alman mağlûbiyetini bir adım daha yaklaştırmaktadır.

İşte son günlerin vekayiini anlayabilmek için bu anahtarı elden bırakmamalıdır. Hitlerin Fransaya giderek general Pétain ile görüşmesi, Pirene hududlarına inerek general Franko'nun ayağına gitmesi ve nihayet

Hüseyin Cahid YALÇIN

(Sonu 3 üncü sayfada)

Yunanistan başvekili general Metaksas

Arnavudluk Yunanistan hududunda bir hadise

Arnavudlukta cereyan eden kanlı bir hâdiseden İtalyanlar Yunanlıları mesul tutuyorlar

Roma, 27 (a.a.) — Ajans Stefani, dün gece saat 23 de a-

(Sonu 3 üncü sayfada)

Hür Fransız kuvvetlerinin bir kararı

General de Gaulle bir "Fransız imparatorluğu müdafaa meclisi,, teşkil etti

Londra 27 (A.A.) — Reuter bildiriyor: Hür Fransızların şefi General de Gaulle bir «Fransız imparatorluğu müdafaa meclisi» teşkil etmiştir.

General de Gaulle şimdi bulunduğu Belçika Kongosundaki Leopold - Ville radyosunda bütün Fransızlara hitaben aşağıdaki hitabede bulunmuştur:

— Bundan sonra, hür Fransız kuvvetleri, vatanın yegâne menbaını temsil ettiklerinden, şefleri olan ben, bugün bir imparatorluk müdafaa meclisi teşkiline karar verdim. Bu meclis, mücadeleye devam eden veya devam edecek olan bütün Fransız topraklarında Fransa namına bir harp hükûmetinin göreceği vazifeleri ifa edecektir.

Fransız zabitleri, Fransız askerleri, Fransız vatandaşları, bazı alçak politikacılar Fransa imparatorluğunu teslim etmek, üzeredirler. Silâha sarılmak için hazır olunuz.

De Gaulle aşağıdaki ilk emriyevmisini de neşretmiştir:

— Hür Fransız kuvvetleri şefi

(Sonu 3 üncü sayfada)

General de Gaulle

AMERİKA FRANSAYA BİR İHTAR MESAJI GÖNDERDİ

Fransa Almanyaya askerlikçe yardım ederse Amerika Fransız müstemlekelerini işgal edecek

Amerika Hariciye nazırının beyanatı

Nevyork 27 (A.A.) — Nevyork matbuatı Vichy tebliği ile ehemmiyetli surette meşgul olmakta ve bunun Avrupadaki mümkün neticeleri hakkında geniş tefsiratta bulunmaktadır.

Amerika kabinesinin Roosevelt riyasetinde bir toplantısı

Bununla beraber gazeteler sütunlarında en mühim yeri B. Hull tarafından dünkü gazeteciler konferansında yapılan ve B. Rooseveltin Vichy'ye bir ihtar mesajı gönderdiğini bildiren beyanatma tahsis etmektedirler.

Nevyork Times gazetesi bu haberi şu başlık altında neşretmektedir: Vichy Almanyaya askerlik sahasında yardım ederse Amerika Fransız müstemlekelerini işgal edecektir.

Umumiyetle telâkki edildiğine göre, Hitler bu yeni plânını daha evvelki plânları İngiliz hava kuvvetleri tarafından akim bırakıldığı için tasavvur etmiştir. Amerikalı tefsiratçılara göre başlıca hedefi takviye için deniz kuvvetleri elde etmektir.

Nevyork Herald Tribune gazetesinin askeri muharriri binbaşı Elliot da şu satırları yazıyor:

Almanyaya karşı yapılan ve İngiltere müdafilerinin mesut mukavemetine inzimam eden bombardımanların şimdiden dünyaşümul bir tesiri olmuştur. Bu tesir Amerikanın gittikçe büyüyen yardımı ve bitaraflığına devam edip etmiyeceğinin

(Sonu 3 üncü sayfada)

Sirkeci garında yangın

Üç tahta baraka yandı

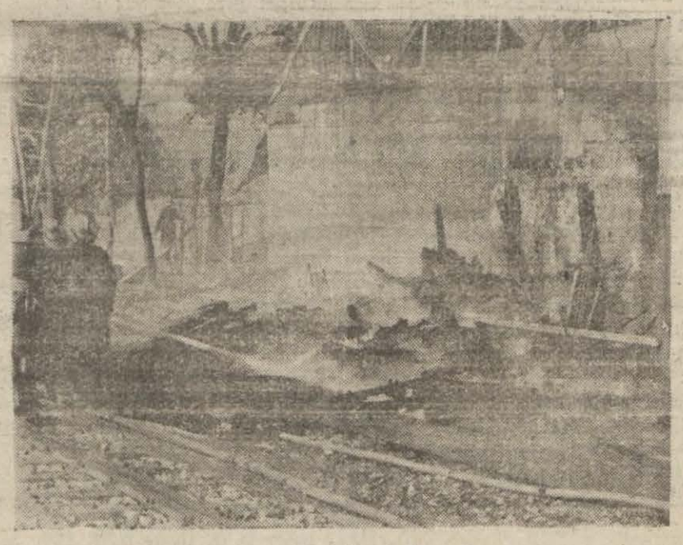

İtfaiye yangını söndürmeğe uğraşırken ..

Sirkecide Devlet Demiryollarına aid barakların birinde dün yangın çıkmış ve üç baraka kâmilen yandıktan sonra söndürülmüştür.

İdarenin demir malzeme muhafazasına mahsus olan bu barakaların civarından dün saat 13,50 de geçen bir trenden sıçrayan kıvılcım lodosun tesiriyle eski ve kuru olan barakanın tahtalarını tutuşturmuştur. Barakalar kuru tahtadan olduğu için ateş sür'atle genişlemiş ve itfaiye yetişinciye kadar bir kısmı tamamen yanmıştır. Barakalarda bir mıktar da tahta malzeme yanmıştır. Hâdise hakkında tahkikat yapılmaktadır.

Bir Alman taşe gemisi batırıldı

İngiliz tayyare akınları devam ediyor

Londra, 27 (a.a.) — İngiliz hava nezareti tebliği:

(Sonu 3 üncü sayfada)

Harb Vaziyeti

Son hâdiseler

YAZAN: Hikmet Ilgaz

Alman askerleri Rumanyaya girerken diplomatlar İspanyaya gitti. Ordu ile siyaset arasında bu derece ayrılık ender görülür. Çünkü yüksek sevkü idarede askerlikle dış politika elele yürür. Fakat bir senedenberi muhakememizdeki nizamı altüst eden sürprizlere alıştık. Bu garip hâdiselerin rehberliği ile istikbal hakkında karar vermek o kadar müşkül olmuyor. Nitekim Hitler - Franko mülâkatı bu sütunun karileri için bir sürpriz teşkil etmedi. Birkaç gün evvel böyle bir mülâkata intizar olunabileceği arzedilmişti. Hâdiseler tahminimizde yalnız mevki cihetile hata ettiğimizi meydana çıkardı. Buluşma Pirenede değil de bu mevkiin otuz kilometre şimalinde vukubuldu. Üç bin kilometre uzaktan yapılan tahminde bu ufak mesafe hatasını okuyucularımızın nazarı müsamaha ile göreceklerine eminiz.

Mısır, Balkanlar, Fransa, İspanya hâdiselerine askerlik cihetile bir kıymet vermek lâzım gelirse buna harbin dejenere olması diyebiliriz. Müsbet netice veren harpler bu zikzak, çapraşık usulden daha mantıki esaslar dahilinde cereyan eder. Mücadelede ısrar eden hasım kim ise ordu ve donanma bunun kalbine çevrilir. Harp biter.

Bu meselede acz gösterilince artık harp vaziyetine, siyasî ahvale kati bir veche tayin etmek kabil olmaz. İhtilâf sarî hastalık şekline girer ve medeniyetin her tarafına bulaşmak istidadını gösterir.

Son hâdiselerle dünyanın siyasî manzarası o kadar bulanık, acaip, karışık bir vaziyet almıştır ki bunları kıymetlendirmek mantıktan ziyade metafiziğe müteallik bir mesele halini almıştır. Rumanya iş-

[Sonu 2 nci sahifede]

Lik maçları

Beşiktaş Vefayı, Fener Altıntuğu, Galatasaray Süleymaniyeyi yendi

Beşiktaş - Vefa maçından bir intiba

(Yazısı 2 nci sayfamızdadır)

Fransız - Alman anlaşmasının akisleri

Mihver devletlerinin yeni plânları hakkında tahminler

Londra 27 (A.A.) — Bugünkü gazetler Hitler ve Petain arasındaki prensip anlaşmasını bildiren Vichy tebliğini büyük başlıklar altında neşretmekle beraber bu prensip ameli tatbikatında muhtelif tefsirlere müsait olduğu için uzun uzun tefsiratta bulunmaktan sakınmaktadırlar.

Observer gazetesinin diplomatik muharriri Hitlerin seri tâbiye değişikliklerinden birini daha yaptığını kaydetmekte ve İngiltereye karşı Alman harbinde şu üç safhayı çizmektedir:

1 — İngiltereyi istilâ teşebbüsü ki İngiliz hava kuvvetleri tarafından akim bırakılmıştır.

2 — Yunanistan ve Türkiye üzerinden Süveyş kanalına doğru ilerlemek projesi bu iki memleketteki beşinci kolların zayıf olması yüzünden akim kalmıştır.

Mareşal Pétain

3 — Ansızın Cebelüttarık'a inmek.

Muharrir ilâve ediyor:

Bu yeni plân da akim kaldığı takdirde öyle zannolunur ki, Hitler tekmil Avrupa ve Asyanın bütün meseleleri bilitilâf halle vasıl olduklarını ve buna binaen kendi kanaatince İngilterenin harbe devam etmesi için ortada hiçbir sebep kalmadığını bildirmek tasavvurundadır. Yani Hitler muhtemel olarak kendi hedeflerine vardığını ve İngiliz imparatorluğile bir alacak vereceği olmadığını bildirecektir.

Muharrir, bu plânın diğer devletlerin ve ezcümle Sovyetler Birliğinin teşriki mesaisini istilzam eyl-

(Sonu 3 üncü sayfada)

Acaba ne olacak?

Bugün Romada mühim bir hâdise vuku bulacakmış

Zürih, 27 (a.a.) — İtalyan kontrolü altındaki Telepress ajansının verdiği bir haberde yarın Romada büyük ehemmiyeti haiz bir hâdise vuku bulacaktır. Bu haber Roma üzerine yürüyüşün yıldönümü merasiminin bugün yerine yarın yapılacağını teyid eder mahiyettedir.

Bazı müşahidler bu hafta Akdenizde ve bilhassa bu denizin şark kısmında büyük bir faaliyet derpiş etmektedirler.

Sovyetlerin bir tekzibi

Moskova, 27 (a.a.) — Tass ajansı dün aşağıdaki tebliği neşretmiştir:

Japon gazeteleri, Japon sefiri ile Stalinin 26 birinciteşrinde bir görüşme yapacaklarını yazmaktadır. Tass ajansı bu haberin hakikate muvafık olmadığını beyan etmeğe mezundur.

Lodos devam ediyor

Limanda bir sandal battı, sandalcı boğulurken kurtarıldı

İki gündenberi başlıyan lodos fırtınası dün de devam etmiştir. Bu sebeble limandaki nakliye, tahmil ve tahliye işlerinde bazı aksaklıklar vuku'a gelmiş, vapur seferlerinde de rötarlar olmuştur. Lodosun tesiriyle dün limanda bir sandal batmış ve içindeki sandalcı boğulurken kurtarılmıştır. Eminönü iskelesine kayıdlı 60 yaşlarında sandalcı Mevlûd Eminönünden Hareme giderken Sarayburunu açıklarında sandalı suların tesiriyle batmış ve Mevlûd derhal suların içine gömülmüştür.

Hâdiseyi etraftan gören sandal ve motörler derhal kazaya uğrayan sandalcının imdadına yetişmişler ve Mevlûdu boğulmak üzere iken kurtarmışlardır.

Mevlûd fazla mıktarda yuttuğu suyun tesiriyle baygın bir halde hastahaneye kaldırılmıştır. Fırtına Karadenizde de şiddetli olduğundan bazı vapurlar iskelelere rötarla gitmişlerdir. Dün saat 14 de limanımıza gelmesi icab eden Karadeniz vapuru ancak saat 19 da gelmiştir.

SABAHTAN SABAHA:

Bay "Hav - Hav,,

İngilizlerin Lord "Hav - Hav,,ına mukabil bize hitab eden bir Bay Hav - Hav da var!

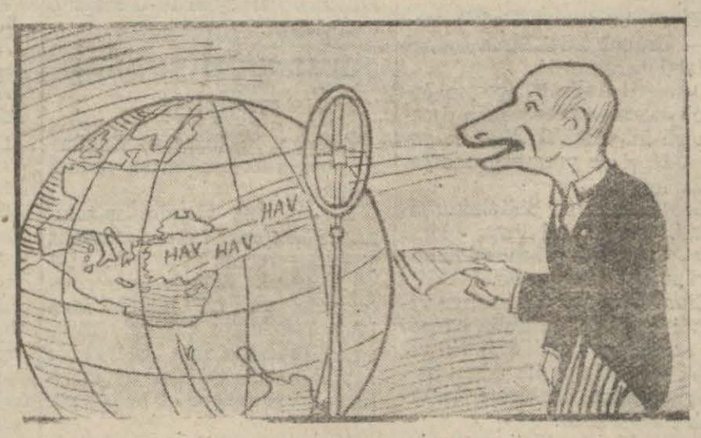

Bay "HAV - HAV,, Türkiyeye hitab ediyor! ..

Her akşam yabancı bir istasyondan İngiltereye, İngiliz halkına hitap eden bir radyoyu saatinde İngilizlerin yüzde 77 sinin dinlediği sabit olmuş. Bu istasyonun spikeri her akşam İngiltere aleyhine ağır ithamlar, ağır küfürlerle hücum ettiği halde İngilizler onu dinlemekten zevk alırlarmış. Gallup müessesesi diye İngilterede - tıpkı Amerikadaki gibi - bir istatistik dairesi var. Bu daire halk arasında yaptığı tedkikat neticesinde İngilizlerin düşman istasyonunu dinlemekten zevk aldıklarını ve eğlendiklerini, bundan dolayı da onda yedi İngiliz radyo sahiblerinin her akşam onu dinlediklerini tesbit etmiş! İşin garibi bu spikere İngilizler lord «Havhav» ismini vermişler. Fakat ingilizcede How «nasıl oldu?» demektir. İngilizlere hem hücum eden, küfür eden, hem de her gün onların zayıf noktalarını bulmaya çalışan

(Sonu 2 inci sayfada)

DELİ ŞEHZADE YUSUF İZZEDDİN ÖLDÜRÜLDÜ MÜ? İNTİHAR MI ETTİ?

Yazan: Eski İstanbul Valisi SÜLEYMAN KÂNİ

- 9 -

Yusuf İzzeddin Efendi Vahideddin Efendiden pek fazla çekiniyordu.

Bütün şehzadeler İstanbulda tahsil ettikleri halde o oğlunu Viyana, (Terezyanom) mektebine göndermiştir. Resim le uğraşarak tablolar yapar; bunları kendisini ziyarete gelenlere gösterir. Sanayii nefise ile iştigal ederek münevverler arasında itibar kazanmağa çalışır. Böylelikle kendisine hepimizden başka bir şahsiyeti olduğu süsünü vererek hakkında halkın muhtelif tabakaları arasında teveccühler uyandırmıştır. Bunun için onun ahvaline pek dikkat etmelisiniz.

Bir gün Mecid efendi büyük kardeşini ziyarete Çamlıcaya gelmişti.

Yusuf İzzeddin efendi kardeşine büyük tahassür gösterdi!

— Vay, birader! Gelmiyorsun; görüşemiyoruz! Mutlaka cumaya yemeğe beklerim. Faruğu da (Mecid efendinin oğlu) al, gel. Söz ver.

Mecid efendi — Başüstüne; ferman buyurursunuz. Rahatsız ederim.

Yusuf efendi — Faruğu unutma.

Cuma geldi. Sabahleyin Yusuf İzzeddin efendi araba ısmarladı. Nesib Bey:

— Efendim, bugün için Mecid efendi biraderinizi davet etmiştiniz.. diye hatırlattı.

Yusuf efendi — Hekimbaşı çiftliğine gideceğim.

Nesib bey — Efendim, biraderinizi davet ettiniz. Sonra size hatırlatmadık.. diye bize darılacak.

Yusuf efendi — Senden nasihat istemiyorum!

Veliahd bindi, gitti.

Mecid efendi Faruk efendi ile geldi; köşke çıktı.

— Birader nerede?

— Hekimbaşı çiftliğine kadar gittiler.

— Beni davet etmişti.

— Evet, efendimiz!

— Neden ihtar etmediniz?. Siz böyle vazifenaşinassınız! Neden kendisini ikaz etmediniz!

Bu tekdirler şiddetle tekerrür etti; sonra Mecid efendi hiddetle döndü. Giderken teşyi edenleri kapı önünde bir daha tevbih etti; kimse sesini çıkaramadı.

Veliahd avdet edip o gün köşkte cereyan eden hali anlayınca bir uzun kahkaha salıverdi!

İşte bu kadar!

Yusuf İzzeddin efendi bu nezakete, terbiyeye mugayir hareketile aklınca küçük kardeşine ne kadar az ehemmiyet verdiğini göstermiş idi!

Yusuf İzzeddin efendi yaşlı şehzadeler arasında yalnız sultan Muradın oğlu Salâhaddin efendiden hoşlanırdı. Gençlerden de Mecid efendinin oğlu Faruk efendiyi severdi. Bir ara kızını Faruk efendiye vermeyi düşünmüştü.

Sultan Reşad ile de araları iyi görünürdü.

Hünkâr veliahde daima iltifat ve hüsnü muamele ederdi.

Yusuf İzzeddin efendi de:

Hünkâra her defa hitab ettikçe:

— Zatı şahaneniz!

Diye hürmetler gösterirdi. Fakat arkadan bahsi geçince:

— Budala! Bunak!

Derdi.

Yusuf İzzeddin efendi kendisine nakden büyük fedakârlık ihtiyar ettirmemek şartile hayırlı işlere, edebiyata, ilim ve fenne hizmet etmekten çekinmez görünmekten hoşlanırdı; bu yolda tekliflere daima hüsnü kabul gösterirdi.

(Hazreti Sümbül cemiyeti hayriyesi) namile teşekkül etmiş bir fukaraperver cemiyetinin ve İstanbulda Ortaköy, Şehremini, vilâyetlerde Tikveş, Gevgili, Usturumca, Delvina Osmanlı ittihad ve teavün klüblerinin fahrî riyasetini, Avrupaya talebe göndermek, türkçenin tasfiyesine ve tamimine çalışmak maksadile teşkil edilmiş (Türk derneğinin) himayesini deruhde eylemişti.

Ortaköy klübüne hediye ettiği bir fotoğrafisinin imzası altına:

Bekayı milleti mucibtir. İttihadı kulüb

Mısraını yazmıştı. Bu kulübün açılma töreninde şehzade Salâhaddin, Abdülmecid, Osman Fuad efendiler de hazır bulunmuşlardı. Yusuf efendi Fahrî reis sıfatile irad ettiği nutukta

"Sevgili birader ve birader zadelerinin klübe iştiraklerinden,, pek memnun kaldığını, bunun teavün maksadını pek ziyade kolaylaştıracağı için kendilerine teşekkürler ettiğini beyan eylemişti. (1)

Acaba bu "Sevgili birader ve biraderzadeler,, bu sözlerin samimiyetine inanmışlar mıydı?

Yusuf İzzeddin efendinin Avrupa seyahatine teşne olması hükûmetçe fena nazarla görülmiyordu. Veliahdin Avrupada gezip dolaşmasından âtiyen memleketçe istifade edilebilir, diye düşünülüyordu.

İngiltere kralı beşinci Jorjun tahta cülûsunu sultan Reşada tebliğe İngiltereden Marki dö Nortampton) riyasetinde bir heyet gelmişti.

Londrada icra edilecek tetevvüç resminde veliahd Yusuf İzzeddin efendinin hazır bulunması hükûmetçe münasib görüldü.

Veliahde bu defa Cevad Paşa ile Nesib Bey refakat ettiler Efendi kendi adamlarından başka yaveri Nuri İdris beyi de yanına almıştı.

Londra sefareti müsteşarı Abdülhak Hâmid Bey de Londrada veliahdin refakatinde bulunacaktı.

Londraya giderken efendi mütenekkiren Parise uğradı. İndiği otel Morise her tarafdan prensler, krallar geliyordu. Veliahd Parisde iki, üç gün kalacaktı.

Elçi Naum paşanın tertib ve teşvikile Yusuf İzzeddin Efendi Fransa reisicümhuru Mösyö Fallière'i Elize sarayında hususî olarak ziyaret etti.

Ziyaretten yarım saat evvel Madam Fallière'e mükemmel bir buket gönderdi. Mösyö Fallière de bizzat otele gelerek bu hususî ziyareti iade etti. Naum paşa veliahdi Parisde iyice gezdirdi.

Yusuf İzzeddin Efendi Parisden padişaha, sadrazam Hakkı Paşaya, Meclis reisi Ahmed Rıza Beye elmaslı hediyeler aldı.

Londrada pek mutantan tertib edilen tetevvüç töreninde hazır bulunan krallara, Osmanlı şehzadesile hükümdar ailelerine mensub prenslere ayrı, hükûmetler namına misyonla gelen heyetlere ayrı muamele edildi.

Birinci takım kraliçenin, ikinciler kralın davetlisi sayıldı.

Sofrada her bir prense birer prenses refakat ediyordu.

Yusuf İzzeddin Efendiye Japonya prensesi (İkişima) verilmişti.

Efendi bu prensesi görünce:

— Canım! Bari Bana güzel birisini verselerdi!

Demişti! Amiral Togonun kızı bu Japonya prensesinin damdonörü idi. Amiral Togo ile general Noci de prensesin maiyetinde idiler.

Londrada Mısır hidivinin mümessili olan Fuad Paşa - Kral Fuad - Osmanlı şehzadesine hoş görünmeğe çalışıyordu.

Ziyafetten sonra Almanya veliahdi ile Yusuf İzzeddin Efendi bir arabaya bineceklerdi. İki veliahd de arabaya ilk adımı atmak şerefini biribirine bırakmak istiyorlardı.

— Siz binin.... Siz buyurun!

Söz ve tavırları tekerrür edip duruyordu. Alman veliahdi dayanamadı; Yusuf İzzeddin Efendiyi tutup arabaya sağ tarafa koydu; kendisi de atlayıp sola geçti.

Yusuf İzzeddin Efendiye kral tarafından Viktorya nişanının Gran kordonu verilmişti. Veliahd buna:

— Hiç olmazsa hamam nişanı olsun vermediler!

Diye fena tutulmuştu.

(Arkası var)

(1) Nevsali milli 1335

Yeni Sabah

ABONE BEDELI

	Türkiye	Ecnebi
SENELIK	1400 Krş.	2700 Krş.
6 AYLIK	750 »	1450 »
3 AYLIK	400 »	800 »
1 AYLIK	150 »	300 »

28 Ilkteşrin 1940 PAZARTESI
26 Ramazan 1359
15 Birinciteşrin 1356
Gün 302 Ay 10: Yıl 940 - Hızır 176

Güneş	Öğle	İkindi	
1.14	6.47	9.40	Ezanî
6.26	11.58	14.51	Vasatî
Akşam	Yatsı	İmsak	
12.00	1.32	11.35	Ezanî
17.11	18.44	4.47	Vasatî

SPOR

Dünkü Lik maçları

Beşiktaş Vefayı 8-1 mağlûb etti

Lik maçlarına dün Kadıköy ve Şeref stadlarında devam edildi. Kadıköy stadında Fener - Altıntuğ maçı 1 - 4 Fenerbahçenin galibiyeti ile neticelendi.

Galatasaray da Süleymaniyeyi hâkim bir oyundan sonra 7 -1 mağlûb etti.

Beşiktaş stadında ilk maç İstanbulsporla - Topkapı arasında idi. İlk haftaymın sonunda attıkları golle galib vaziyete gelen Topkapılılar ikinci haftaymda attıkları ikinci golle galibiyeti garantilemiş gibi görünüyorlardı. Fakat oyunun sonlarına doğru açılan İstanbulsporlular arka arkaya kazandıkları gollerle maçı 2 - 2 beraberlikle bitirmiye muvaffak oldular.

kinci maç Beykozla - Beyoğlu spor arasında yapıldı. Her iki takımında müsavi kuvvette olması itibariyle oyun çok heyecanlı oldu. Birinci haftaymın ortalarına doğru kornerden galibiyeti temin eden Beyoğlusporlular oyunun sonuna kadar enerjik bir oyunla vaziyetlerini muhafaza ettiler.

Beykozlular bilhassa ikinci haftaymda zaman zaman üstünlük temin ettilerse de mühim gol fırsatları kaçırmalarından beraberliği elde edemediler. Beyoğlu spor takımı dünkü güzel oyuniyle mühim bir kuvvet olduğunu isbat etti.

Üçüncü maç Beşiktaşla Vefa arasında idi.

Takımlar:

Beşiktaş: Mehmed Ali, Yavuz, Enver, Rifat, Halil, Hüseyin, Şükrü, Şeref, Memduh, Hakkı, Sabri.

Vefa: Azad, Sefer, Vahid, Ferdi, Lûtfi, Mustafa, Vedad, Hakkı, Sulhi, Bülend, Ahmed.

Oyun Beşiktaşhların akıniyle başladı. Beşiktaş hücumunu keserek mukabil akına geçen Vefalılar biraz sonra üstüste Beşiktaş kalesine yaptıkları akınlarda Sulhinin uzaktan çektiği şütlerle Vefalılar mühim gol fırsatları kaçırdılar. Sulhinin Beşiktaş kalesine çektiği sıkı bir şütün kale direğine çarpıp geri gelmesi ve topa yetişen Bülendin de Mehmed Ali ile karşı karşıya kalmasına rağmen topu avuta atmasiyle Vefalılar yegâne gol fırsatını da kaçırdılar. Beşiktaşın bundan sonra Vefa kalesine daimî ve ezici bir tazyiki başladı. İlk gollerini Şerefin güzel bir vole şütüyle kazanan Beşiktaşlılar ilk haftaymı 4 - 0 galib vaziyette bitirdiler.

İkinci haftaymda oyun ekseriyetle Beşiktaşın tazyiki altında arasıra göze çarpan Vefanın neticesiz akınlariyle geçti. Beşiktaşlıların beşinci golüne seri bir akınla ve Sulhinin ayağiyle mukabele eden Vefalılar oyunun sonuna kadar üç gol daha yediler ve maçı 8 - 1 gibi mühim bir farkla Beşiktaşın lehine neticelendi.

Bülend Turanlı

İkinci küme lik maçlarına dün Karagümrük ve Anadoluhisar sahalarında başlanmıştır. Bakırköy İstiklâl, Eyübü 3 -2, Karagümrük Demirsporu, 5 - 1, Davutpaşa, Doğansporu 4 - 1, Hilâl Beylerbeyini 9 -0 mağlûb etmişlerdir.

Ankarada yapılan maçlar

Ankara, 27 (a.a.) — Bugün Ankarada lik maçlarına devam edilmiştir.

Birinci maç Demirspor takımı ile Dinçspor takımı arasında yapılmış ve çok sert esen rüzgârı gerek önünde, gerek arkasında pok iyi kullanmasını bilen Demirspor takımı, Dinçspor oyuncularının enerjik ve zaman zaman iyi olan oyunlarına rağmen maçı 8 - 0 kazanmıştır.

İkinci maç Harbiye İdman yurduyla Birlikspor arasında yapılmış ve birinci haftaymda rüzgârı arkalarına almalarına rağmen kontrol kabiliyeti gösteremediği için sıfıra karşı bir sayı ile mağlûb çıkan Harbiye İdman yurdu, ikinci haftaymda son dakikalarda attığı bir golle beraberliği temin etmiştir. Ve maç bu suretle 1 - 1 berabere neticelenmiştir.

Üçüncü maç Güneşle Galatasaray takımları arasında yapılmış ve bu karşılaşmada Galatasaray 1 - 0 galib olarak sahadan ayrılmıştır.

Şehir ve Memleket Haberleri

Gümrük ve İnhisarlar Vekâletinde nakil ve tayinler

Gümrük ve İnhisarlar Vekâleti merkez ve taşra müesseselerinde çalışan memurlar arasında yeniden bazı nakil ve tayinler yapmıştır. Bunları yazıyoruz:

İstanbul gümrük başmüdürlüğü servisi şefi Refik Kurel Vekâlet levazım müdürlüğü tetkik memurluğuna, teftiş heyeti kalemi memuru Nüsret Kirişçioğlu terfien ve Ankara gümrük memurlarından Rahmi Erkalfa naklen zat ve sicil işleri müdürlüğü tetkik memurluklarına, Ankara dördüncü asliye hukuk mahkemesi zabıt kâtibi Cevdet Süer hukuk müşavirliği memurluğuna, İstanbul başmüdürlüğü veznedarı Hüseyin Hüsnü Murad üçüncü sınıf servis şefliğine, İstanbul başmüdürlüğü anbar memurluğu Ali Nuralp İstanbul idare memurluğuna, İstanbul muayene memuru Salih Yarımbilir İstanbul ihtiyat memurluğuna, Uzunköprü muhasebe memuru Hasan Kutay İstanbul gümrük memurluğuna, İstanbul başmüdürlük memuru Galip Uras İstanbul muayene memurluğuna, eski İstanbul başmüdürlüğü muhasebe memuru Refik Granit İstanbul gümrük memurluğuna, tetkik müdürlüğü memuru Nihad Ağan İstanbul memurluğuna, İstanbul başmüdürlüğü veznedarı Falih Furat İstanbul muhasebe memurluğuna, İstanbul muhasebe memuru Adil Giz İstanbul veznedarlığına, Çanakkale gümrük memuru Lûtfi Bengi İstanbul muhasebe memurluğuna, nafia köprüsü idare memuru Yaşar Taşkurt Erzurum idare memurluğuna, İzmir ithalât memuru Suphi Erten Van idare memurluğuna, Mersin anbar memuru Eyüp Erten İslâhiye anbar memurluğuna, Birecik idare memuru Hüsnü Çubuk Trabzon anbar memurluğuna, İzmir ithalât muhasebe memuru Yusuf Aktan Birecik idare memurluğuna, Samsun muayene memuru Mustafa Dinç Zeyhaniye muayene memurluğuna, İstanbul memuru Ragıp Özenberk Uzunköprü muhasebe memurluğuna, Bodrum muhasebe memuru Salâhaddin Öksüzgil Bandırma anbar memurluğuna, İstanbul ihtiyat memuru Fuad Pekcan Bandırma muhasebe memurluğuna, maarif hususi mektepler idaresi memuru Mergube Onaran ve açıktan Güner Ünlü Ankara gümrük memurluklularına, İstanbul muhasebe memuru Cemal Teker Çanakkale memurluğuna, açıktan Hilmiye Doğu Ankara muhasebe memurluğuna, İskenderun memuru İbrahim Doğan Payas gümrük memurluğuna, İstanbul idare memuru Sami Tangıç nafia köprüsü idare memurluğuna naklen ve terfien nakil ve tayin edilmişlerdir.

Harb vaziyeti

Son hâdiseler

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

galinin İngiltere mihver mücadelesile alâkası nedir? Memleketin sahibi talim ve terbiyeden bahsediyor. Bitaraf matbuat petrol meselesini öne sürüyor. Mukabil taraf şarka doğru bir hareket tasavvur ediyor. Bu mütalaların hepsinin doğru veya hepsinin yanlış olması da vardır. Halbuki Alman ordusu adalara taarruza teşebbüs etse idi maksadın İngiltereyi istilâ ederek mücadeleye nihayet vermek olduğunda bütün fikirler birleşirdi.

Askerî harekât da bu oynak siyasetten ilham almağa başladı. İtalyanlar yüz kilometre mesafedeki Maltayı, dört yüz elli kilometredeki İskenderiyeyi bırakıp dört bin beş yüz kilometre katederek Bahrin adalarına hücum ettiler. Bunun bir harp fantazisinden başka kıymeti yoktur.

Gerçi çöller üzerinden uzun mesafeler katederek bu işi muvaffakiyetle başarmak takdire şayandır. Fakat maksad uzun mesafeye seyrüsefer kabiliyetini göstermek ise Amerikanın maruf kadın tayyarecisi Pasifiği iki defa katetmek suretile bu tefahürün birkaç misline hak kazanmıştır.

Son günlerde ehemmiyet kesbeden Fransa ve İspanya hâdiselerî de İngilterenin mücadele azmi karşısında bilmecburiye tevessül edilen zayıf tedbirlerden bazılarıdır. Bu teşebbüslerle Akdenizle Şimal denizi arasında bir temas temin etmek, İngilizleri Cebelüttarıktan uzaklaştırmak, bu devletlerin elindeki üslerden istifade [illegible] istenildiği meydana çıkmıştır.

İspanya meselesi kıvama geldikten sonra yarım adanın diğer hissedarı olan Portekiz davasının ele alınacağına şüphe etmiyelim.

Hikmet ILGAZ

OKUYUCU DIYORKI:

Bozuk bir çeşme

Nuruosmaniyede Şeref efendi sokağında bir terkos çeşmesi var. Fakat, altındaki ızkara, suyu kanalizasyona vereceği yerde sokağa akıtıyor. Pis sular kaldırım kenarlarını yıkıyarak böylece sokağın aşağı tarafına doğru akıp gidiyor.

Bu arada mektebe gitmiyen küçük çocukların, bu pis suda oynaştıklarına, hattâ yzlerini yıkadıklarına çok defa şahit oldum.

Bilmem böyle pis suların 2 inci derece cadde sayılan bir yere akması ne dereceye kadar doğrudur?

Lûtfen alâkadarların dikkat nazarını çekiniz.

Nuruosmaniye - Osman Öztürker

Kısa haberler

★ **Limanlar umum müdürü hasta** İskenderun limanın tevsi ve ıslâhı etrafında tetkiklerde bulunmak üzere İskenderuna giden limanlar umum müdürü Raufi Manyasın dönüşte hastalanarak Ankarada hastahaneye yattığı haber alınmıştır. Bu sebeple umum müdür dahabir müddet için İstanbula gelemiyecektir.

POLİSDE

Ana ile oğul bir olunca

★ **Faik Reşid Rumanyaya gidiyor** — Maarif Vekâleti neşriyat müdürü Faik Reşid Unat'ın Vekâletin ihtiyacı olan kâğıtları temin etmek üzere bugünlerde Rumanyaya gideceği haber alınmıştır.

★ **Mebuslar Ankaraya gitti** — Meclisin açılış gününde bulunmak üzere şehrimizdeki mebuslardan bazıları dün akşam Ankaraya gitmişlerdir.

Malımızın ufacık bir parçasını kanatlı geçlik için ayırmak; bundan daha zevkli bir vatan vazifesi düşünülebilir mi?

Şeker çuvalları hakkında mühim bir karar verildi

Şeker fabrikalarının çuvalla yaptıkları şeker satışlarında yeni bir karar verilmiştir. Bu karara göre, şeker fabrikalarının toz şeker satışlarında çuval bedeli olarak şimdiye kadar müşterilerden tahsil etmekte oldukları 35 kuruş yerine jüt âuvallar için 90 kuruş, pamuk jüt çuvallar için 90 kuruş, pamuk ra ilâve ve tahsil edilecektir. Boşalan çuvallar müşteri tarafından hiçbir işte kullanılmadan hemen satış yapan fabrikaya iade edildidiği takdirde fabrikalar ayni bedelle kabul ve parasını müşteriye ödeyeceklerdir.

Henüz sevkedilmemiş bütün toz şeker siparişlerinin de bu hükme tâbi olacağı bildirilmektedir. Bu çuvallar şeker fabrikalarının tesbit ettiği fiyatin çok fevkinde piyasada satıldıklarından ve şeker şirketi çuvalları kendi satış fiyati üzerinden aynen geri almağı kabul ettiğinden dolayı çuval fiyatlerine yapılan bu ilâvenin şeker fiyatlerine de hiçbir suretle tesiri olmıyacaktır.

MÜTEFERRİK

Dilsizler Cemiyetinin dünkü toplantısı

Sağır ve dilsizler cemiyeti umumi heyeti dün saat 14 de Eminönü Halkevinde toplanmışlardır. Toplantıda birliğin umumî kâtibi Hayri Dalgayeli cemiyetin faaliyeti hakkında izahat vermiş ve cemiyete körlerin de alınarak isminin (sağır, dilsiz ve körler tesanüd cemiyeti) olacağını söylemiştir. Cemiyet bunun için bir nizamname hazırlayarak vilâyete vermiştir. Bu nizamnameye göre kimsesiz dilsiz sağır ve körlerin barınabilmesi için bir de yurd tesis edilecektir.

Bayram namazı saatleri

Diyanet işleri reisliği muvakkitliğinden:

I — 28 Teşrinievvel 1940 pazartesi günü akşamı yani salı gecesi Kadirdir;

II — 1 Teşrinisani cuma günü Ramazan bayramıdır.

3 — Bayram namazı İstanbulda şarkî Avrupa saatile 7 S. 8 D. Ankarada şarkî Avrupa saatile 6 S. 50 D. Ezanî ile 1 S. 5 D. dadır.

IV — 41 arzında olan yerler İstanbula göre saat farklarını tatbik ederek şarkî Avrupa saatile vakitlerini bulurlar; diğer arzlarda bulunan yerlerin vakitleri vasatlî mahallî saatle aşağıdaki cedvelde gösterilmiştir. Ezanî saatlerde hiçbir tadilât yoktur.

Arz dereceleri	36		37		38		39		40		42	
Vasatî Mahallî saat	S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.	S.	D.
	6	53	6	55	6	57	6	59	7	1	7	6
Ezanî saat	1	42	1	45	1	49	1	53	1	56	2	5

HOVARDA ÇIRAK!

Aşırdığı elli liranın yirmi altı lirasını otomobile vermiş

Dün Sultanahmed birinci sulh ceza mahkemesinde çok hoş bir davanın duruşması yapıldı. Hovarda bir çırağın bir gecelik çılgınlığı için ustasına verdiği ziyanın hesabı soruldu:

Davacı Sultanahmedde Divanyolunda benzin deposu sahibi Behçetin iddasına göre davanın esası şu idi:

Bir müddettenberi Behçetin yanında çıraklık eden ve otomobillere benzin vermek vazifesini yapan 16 yaşındaki Halid sayım günü olan 20 ilkteşrin pazar günü dükkânda bulunmuş ve sayımda çalışan otomobillere benzin vermiştir. Tutulan kayde göre o gün - sayımın bitmesi saatine kadar - tam 48 lira 80 kuruşluk benzin satışı yapmıştır.

Top çatlayıp da şehirde mutad hayat ve faaliyet başlayınca Behçet [illegible]ına gelmiş ve bu aralık Halid gözönünden kaybolmuştur. İlk önce hiçbir şübheye düşmiyen mal sahibi saatlerin geçip de Halidin bir türlü gelmeyişinden şübhelenmiş ve kasaya bakmıştır. Beş paracıklar göremeyince satış defterini gözden geçirip her şeyi anlamıştır. Polise başvurmuş, Halid evinde aranmış, fakat bulunamamıştır. Nihayet iki gün sonra ele geçirilerek adliyeye verilmiştir.

Dün hâkim Reşide hesab veren çırak Halid suçunu olduğu gibi itiraf ederek:

— Şeytana uydum işte, demiştir, o akşam canım çok gezmek istiyordu. Bir taksiye atladım. Önce Tarabyaya - Büyükdereye gittim. Sonra geri döndüm İstinyeye, Bebeğe uğradık. Eminönüne gelince birden Floryaya kadar uzanmağa karar verdim. Hemen bütün gece otomobil benim hesabıma çalıştı. Sazlı yerlere de gittik.. otomobil kapıda bekledi. Ben de bira içtim.. Saz dinledim. Nihayet şoför parasını istedi. Taksi tam 26 lira yazmıştı. Çıkardım verdim.

— Ya üst tarafı?..

— Dedim ya efendim.. Onları da herhalde gazino ve sazlarda sarfetmiş olacağım. Ertesi günü beş param bile kalmamıştı.

Hâkim Reşid güldü ve:

— Halid.. sen bu kadar çok gezmiş ve herhalde yorulmuşundur. Bu kadar yorgunluğa biraz da istirahat lâzım. Seni şimdi tevkif edeyim de bir ay kadar istirahat et, dinlen olur mu?..

Dedi Halid ise göz yaşı dökerek yalvara yalvara dışarıya çıkarılıp tevkif müzekkeresile birlikte hapishaneye yollandı.

İlim Köşesi

Yazan:
Prof. Salih Murad Uzdilek

Mayi oksijen kabları

Mayi hava sıfırın altında 191 derece ve mayi oksijen ise sıfırın altında 183 derecede kaynadığından dolayı kolay tebahhür ederler. Bu tebahhür yüzünden gazların ziyaına meydan vermemek için hususî kaplar lâzımdır. Cam veya madenî kaplar bu işi görmez. Geçen asırda Dulong ve Petit adlı iki Fransız fizikçisi aralarındaki hava tahliye edilmiş olan çift cidarlı bir cam kaptan geçen hararetin tek cidarlı kapa nazaran pek düşük olduğunu bulmuşlardı. Sonradan d'Arsewal böyle hâlâ kaplarındaki hararet ziyaına cam kaplardaki ziyaın onda birine indirmeğe muvaffak olmuştu. Fakat sonradan bir halânın da hararetin radyasyon tarikile intişarına mani olmadığı anlaşılmıştır. Nihayet İngiliz fizikçilerinden Dewar çift cidarlı cam halâ kaplarının iç yüzlerini gümüşle kaplayarak radyasyon ziyaını azaltmış ve âdi cam kaptakinin 200 de birine indirmiştir. Bu tipten kapların piyasada satılan ucuz modellerine Termos şişeleri diyoruz. Lâboratuvarlara mahsus olan Dewar kaplarına koyduğumuz 100 derecedeki suyun suhuneti kırk sekiz saat zarfında ancak bir iki derece düşer. Bunlar lâboratuvar için pek kullanışlı olmakla beraber bir mahzuru varsa o da cam kaplarına kolay kırılmalarıdır.

Bu mahzurun önüne geçmek için hararet ziyaı mümkün olduğu kadar az olan madenî kaplar imali düşünüldü. Bu hususta yine Deuvar imdada yetişti. Muayyen muameleye tabi tutulan mangal kömürü, mayi oksijen suhunetinde, çok miktarda gazı adsorbe etmek (yani yüzünde toplamak) hassasına maliktir. İşte bundan dolayı şeftali çekirdeği, Hindistan cevizi kabuğu gibi maddelerin kömürleri zehirli gaz maskelerinde kullanılır. Dewar çift cidarlı madenî kapların aralıklarına böyle kömür koyarak yüksek dereceden halâ husule getirmeğe muvaffak olmuştu.

Bu keşfinin ihtira beraeti 1904 ve 1906 senelerinde İngiltere hükûmetinden almıştı. Bugün bu tipten keçe ile sarılan kaplarla mayi hava veya oksijen nakledilebilir.

SABAHTAN SABAHA

Bay "Hav - Hav,,

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

spiker her akşam bazı sualler sorar ve kendi suallerine kendisi cevablar verirmiş. Meselâ:

— Nasıl oldu da İngiltere ablukayı beceremedi?

— Nasıl oldu da İngilizler alelâcele Fransadan savuştular?

— Nasıl oldu da İngiliz parlâmentosu azasından biri radyoda Londraya hücum eden Alman tayyarelerinin sesleri ve dafî topların sesleri ayni zamanda işitildiğini söyledi? Halbuki İngiliz tebliği artık topların sesinden, tayyare motörleri işitilmediğini ilân etmemiş miydi?

Gibi suallere verdiği cevablar yüzünden bu spikere How ismi verilmiş...

Fakat radyosu olanlar bilirler ki her akşam Türkiyeye hitab eden bir bay Hav-Hav da vardır. Ve bu Hav-Hav da İngilizce konuşan spiker gibi Türklere tarizler yapmaktan, siyasetimizi tenkid etmekten hali kalmıyor. Hem de her akşam... Şimdiye kadar tarizden ve tenkidden ileri gitmiyen bu Hav-Hav bay, işi artık tehdide tasnie, iftiraya çıkardı... Parlak bir terfi...

İngiltere, Almanya ile harb halinde olduğu halde orada Alman resmî tebliğleri aynen intişar ediyor. Gazeteler her gün bu tebliğleri kendi tebliğlerinin yanında halka okuyorlar. Orada radyoya sansör koymak, ecnebi istlasyonları dinleyenleri cezaya uğratmak kimsenin aklından geçmedi. Sebebi meydanda: Halk yalanı, doğruyu, iyiyi, kötüyü, iftirayı, hakikati ayırd edebilecek kabiliyettedir. Hürriyetini tehdide ne lüzum var?

Türkün basiretine ve aklı selimine derin itimadımızdan dolayı Bay Hav-Havın da bize zararlı olmıyacağına ve bilâkis soğuk günlerde bir tenakuz ve mugalâta eğlencesi temin edeceğine kaniiz.

BEHÇET SAFA

Sadakai Fıtır

	En iyi K.	İyi K.	Son K.
Buğdaydan:	23	20	17
Arpadan :	40	34	27
Üzümden :	117	100	84

İstanbul Müftüsü
F. Ülgener

BAYRA NAMAZI

	S.	D.
Zevalî :	7.	7.

BOŞA GİDEN GAYRETLER

YAZAN: İNGİLİZ BÜYÜK ELÇİSİ SİR NEVİLE HENDERSON

TÜRKÇEYE ÇEVİREN

Hüseyin Cahid YALÇIN

— 24 —

1896 da doğmuş olan Hess İskenderiyede yerleşmiş bir tüccar ailesine mensuptur. Almanyada tahsil gördü, son harb da iptida piyade sınıfında hizmet etti. Fakat sonra hava kuvvetlerine geçti. 1935 senesine kadar, tayyareciliğe pek meraklı idi. Bir kabine nazırı olduğu halde sivil bir müsabaka yı kazandı. Bunun üzerine Hitler havalarda bir daha dolaşma suretiyle hayatını tehlikeye atmaktan onu menetti.

Hess, Hitlerin ilk mesai arkadaşlarından ve dostlarından biri idi. Başka yerde de söylediğim veçhile, partiye girme numarası ilk yirmi sayının içindedir.

1923 deki Münih kıyamına iştirak etti. Bundan dolayı hapse mahkûm oldu ve Londsbery kalesinde Hitlerin mahpusiyetine iştirak etti. 1933 de Hitler mevkie geldiği zaman, nezaretsiz nazır sıfatiyle ona kabinede yer verildi.

Uzun boylu ve esmerdir, uzun kirpikleri vardır. Tebessümü meşhur ve lâtiftir. Hess ihtimalki ileri gelen nazilerin en cazibelisidir. Çok söz söylemesini sevmez. Konuşurken büyük bir konuşma kabiliyeti göstermez. Fakat kendisini iyi tanıyan kimseler ilk intibaın - ben onu bir kereden fazla görmedim - hayal sukutu tevlid ettiğini teslim ederler zannederim. Almanyada zannedildiğinden ziyade nüfuz ve tesiri olduğu muhakkaktır. Hakkındaki izahatı hülâsa için diyebilirim ki anlaşılması imkânsız, uzak durucu bir adamdır.

Şiddetle müteassıb bir istidadı vardır ki vesile düşer düşmez kendisini göstererecektir.

O gün üzerimde en çok Führer hakkındaki itinalı ve müdahenekârane sözlerine rağmen Von Shirach'ın nutku tesir yapmıştır. Maamafih çok kısa idi. Yağmurlu bir sabaha da bu yakışırdı. Uzaklardan gelmiş çocuklar için yağmur altında durmak çok nâhoş bir şey olmuş olacaktır. Bu nutkun bir parçası, çocuklara hitab ederek: "Bilmiyorum, katolik misiniz, yahud protestan mısınız, fakat biliyorum ki Allaha inanıyorsunuz,, dediği zaman beni hayrete düşürdü. Çünkü Hitler gençliği arasında dinden bahsetmenin hiç teşvik edilmediği intibaını besliyordum. Bu sözler o isnadı cerhediyor gibi göründü. Maamafih nazarî olarak, yahudilerin mukaddes kitapları aleyhindeki isyana rağmen, Hitler gençliği için din serbest idi.

Fakat kabil olduğu zaman ve yerlerde muhtelif müessir usullerle dinî amellere karşı temayül kırılıyordu. Hohenzollern - lerin Allahı Almanyayı 1918 de mağlûbiyetten kurtarmamıştı. Allaha hâlâ kapılabilmekle beraber bu tamamen Alman bir Allah olmak icab ederdi. Hitler ona bizzat uluhiyetten açıkça tefriki kabil olmıyacak derecede yakın ve sıkı bağlı idi.

Hitler de nutuklarında muttasıl kadırımutlak'dan bahsederdi. O Allaha inanmaz bir adam değildi. Fakat Hitler lehinde ve Hıristiyanlık aleyhinde idi. Kendisile mülâkatlarımızın birinde din meselesine temas ettik. O sıralarda Hitler, Pastör Niemoller'in davasına müzaharet ettiklerinden dolayı bazı İngiliz piskoposları aleyhinde ateş püskürüyordu. Almanya - nın dinî işlerine İngiliz kilise adamlarının bundan böyle müdahalelerine tahammül etmiyeceğini söylüyordu. Niemoller kendisini muhakemeye memur mahkeme tarafından serbest bırakıldıktan ve nazi devlet aleyhinde fesad cürmünden her ne maksada mebni ise beraet ettirildikten sonra bir tahşid karargâhına konulması için emir verilmesine sebeb onların müdahalesi olduğunu beyan etti. Eğer, diyordu, bir İngiliz piskoposu Almanyaya gelmeğe kalkacak olursa derhal hududa iade olunacaktı. Hitler sözlerini şu hayret edilecek beyanat ile neticelendirdi: "Hiçbir yerde din Almanyadaki kadar hür değildi,,. Bu, hiç cevab bulamıyacağım ve mukabele edemiyeceğim neviden bir mütalea idi. Bir maksadım olsaydı bile onu temine hizmet etmiyecekti. Hitlerin Alman Allahı ile düşündüğü kendi nasyonal sosyalist dini hür idi, onun kasdettiği ve ehemmiyet verdiği şey de bu idi. Daha sonra, her ne söylerse daima bunlara inandıracaktı. İşte bu cins tavır ve vaziyettir ki alelâde onunla ve mukallidi Ribbentrop ile konuşmayı ve münakaşa etmeyi fevkalâde zor ve memnuniyetsizlik verici bir hale sokuyordu.

Nuremberg'de Herr Himmlerin S. S. polis kampında büyük bir çadırda verilen akşam ziyafeti de başka bir itibar ile ayni derecede faydalı idi. Yemek esnasında, bir siyah gömlekliler korosu tarafından birçok şarkılar söylendi. Bundan sonra, Swastika kamp bayrağının indirilmesi münasebetile merasim vardı. S. S. ler Almanyayı Hitler için idare keyfiyetinde büyük bir rol oynadılar. Hepsi fizik bakımından kuvvetli seçme adamlardır. Fakat, vaktile yazdığım gibi, alevlerle donuk surette tenvir edilmiş karanlık içinde, arkada sissiz duran siyah üniformalarla ve trampetler ve davullar üzerinde kafa tasları ve kemiklerle sahneye menhus ve tehdidkâr bir mâna geliyordu,,. Kendimi Wallenstein ve otuz sene harbinde, on yedinci asırda zannettim.

Fakat bu muhtelif militarist yahud askerliğe hazırlama tehdidlerinden tamamile müstakil olarak, Nuremberg o tarihte bana başlıca şu intibaı verdi: Evvelâ, bundan evvelki içtimalar hakkında verilen malûmata bakılırsa, şimdiye kadar görülen - den daha sakin bir hava vardı. Bu da kısmen, gittikçe çoğalan bir kuvvet ve nefse itimad hissinden ileri geliyordu. Fakat kısmen de gittikçe artan bir can sıkıntısı hissinin mahsulü idi. Saniyen, birincisinden iştikak etmek üzere, naziliğin daha sakin bir safhaya girebileceği hakkındaki ümidin çoğalması tesir yapıyordu. Salisen, nazi liderlerile konuşmalarımdan istidlâl edildiği üzere, İngiltere ile Almanya arasında daha iyi bir anlaşma imkânı bunda âmil oluyordu. Rabian, Hitlere karşı âdetâ putperestliğe yaklaşan bir müdahene vardı. Hamisen teşkilâtı pek ileri gidiyordu.

Evvelce söylediğim gibi Nuremberg'de ancak iki gün kaldım. Hava, mütekâsif bir şekil altında nazilik hakkında tenvir edici ve malûmat verici bir mahiyeti haiz olmakla beraber, bir heyeti mecmua halinde Alman ya hakkında, burada toplanmış nazi partisinin şevk ve heyecanından, şovenizminden müstakil olarak, endişeleri ve memnuniyetsizlikleri hakkında en iyi bir levha arzetmeğe pek az kabiliyetli idi. Maamafih nazi partisi Almanya idi, bunun hilâfı bir şey düşünmek sırf öyle istemekten ileri gelirdi.

Herr Hitler bu münasebetle bana kendisini görmüş olduğum sair zamanlara nisbetle daha dostane davrandı. İlk defa olarak İngiliz, Fransız ve Amerikan mümessillerinin hazır bulunmalarından hoşlandığı şübhesizdi. Bu yeniliği benim ön - ayak olmama atfettiğini söyledi. Ben, bunu fırsat ittihaz ederek Baron von Neurath'ı Londrayı ziyarete davetin, eğer bundan istifade etmeü istemiyorsa, daima muteber olduğunu bildirdim. (Arkası var)

Fransız - Alman işbirliği

[Başmakaleden devam]

yet Fransaya sulh teklifinde bulunması ancak kat'î bir zaruret ve mecburiyetin emrettiği külfetler ve fedakârlıklardır.

Bu son vekayiin isbat ettiği diğer bir hakikat de İngiliz mukavemetinin Fransaya büyük bir fayda temin etmiş olmasıdır. Eğer Alman orduları İngiliz topraklarına ayak basmağa muvaffak olsalardı, şimdi Fransızlara da Lehliler gibi birer damga basılarak aşağı bir millet diye ağır hizmetlere mahkûm edileceklerdi. Fakat mihver devlet adamlarının hayallerindeki ufku karartan muhakkak İngiliz galebesinin verdiği korku ne yapıp yapıp zorluğa bir çare bulmayı emrediyor. Fransızlar şimdi gördükleri nisbetle mülâyim muameleyi işte buna medyundurlar. Yoksa Lavalle'ın Fransız vatanı için o meş'um müdahane siyaseti ne kadar ileri giderse gitsin Fransız milletini nasyonal sosyalizm huşunet ve şiddetinden kurtaramazdı. İtalyan gazeteleri mağlûb Fransanın cezasını çekmekten kurtulamıyacağını avaz avaz bağrıyorlardı.

Fransanın çok nazik bir mevkide kaldığı muhakkaktır. Fırsattan istifade etmesini bilirse, hele biraz metin ve azimli davranırsa tahminden çok hafif şartlarla bir sulh teminine muvaffak olabilir. Fakat bu sulh şartları arasında İngiltereye harbde zarar verebilecek bazı taahhüdler mevcud olursa bu hiyanet Fransız vatanına pek pahalıya malolmak ihtimali vardır.

İngilterenin galebesi Fransayı kurtaracaktır. Fransaya büyük bir devlet sıfatı ile mühim mevkiini iade edecektir. Fakat hiyanet etmiş, İngiliz galebesini geçiktirerek lüzumsuz kan dökülmelerine meydan açmış bir Fransanın tekrar büyük bir devlet ve bir imparatorluk olarak dirilmesi ihtimali yoktur.

Hüseyin Cahid YALÇIN

Amerika Fransaya bir ihtar mesajı gönderdi

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

şüpheli bir hale gelmesi ile bir kat daha artamktadır.

Vaşington 27 (A.A.) — Hariciye Nazırı B. Cordel Hull dün Amerikanın dış siyaseti hakkında çok mühim bir nutuk söylemiştir:

B. Hull, ezcümle demiştir ki:

— An çok naziktir. Birkaç millet tahakkümlerini bütün dünya milletleri üzerine yaymağa çalışıyorlar.

Amerika medeniyetin şu esas prensiplerini müdafaaya azmetmiştir: Barış, adalet ve beynelmilel teşriki mesai.

Diktaörler siyaseten ve iktısaden Amerikayı tehdit ediyorlar. Buna binaendir ki Amerika fevkalâde süratli bir tempo ile hazırlanmaktadır. Batı yarı küresine karşı tevessül edilecek her taarruza mukabele etmesini bileceğiz.

Cenup Amerikası memleketleri ve Kanada ile müzakerlere devam ediyoruz.

Amerika barbarca hücumlara muannidane bir surette mukavemet eden cesur ve kahraman İngiliz milletine yardımda devam edecektir.

SON HABERLER

Arnavudluk - Yunanistan hududunda bir hâdise

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

şağıdaki hususî tebliği neşretmiştir:

Müsellâh bir Yunan çetesi bu sabah Coritza civarında, 30 ve 31 inci hudud işaretlerinin arasında bulunan mıntakadan tüfek ve el bombalariyle Arnavut hudud muhafızlarına hücum etmiştir. Arnavud müfrezesinin derhal mukabele etmesi ve diğer müfrezelerin yardımı neticesi olarak Arnavudluk toprağına girmiş olan düşman çetesi tardolunmuştur. Yunanlı mütearrızlardan altı esir alınmıştır. Arnavud zayiatı 2 ölü ve 3 yaralı askerden ibarettir.

Dün akşam İtalya kralının mümessili generalin ikametgâhı civarında, Porto Edda'da, üç bomba patlamıştır. Hafif yaralılar vardır. Bu taarruzun failleri şiddetle aranmaktadır. Her iki hâdise hakkında sıkı taharriyat yapılmaktadır. İki mıntakada da sükûn iade edilmiştir.

Hâdise hakkında bir Yunan tebliği

Atina, 27 (a.a.) — Atina ajansı bildiriyor:

Salâhiyettar mahfillerden öğrendiğimize göre, Tirandan gelen telgrafların bahsettiği hâdiseler hakkında hükûmet tarafından malûmatına müracaat edilen hududdaki Yunan askerî makamları aşağıdaki hususları teyid etmişlerdir:

Arnavud - Yunan hududunda hiç bir hâdise olmamıştır. Yalnız 25 teşrinievvel cuma gecesi sabaha karşı saat 2 de Yunan karakolları Arnavutluk topraklarında ve Yunan - Arnavudluk hududundan beş kilometre mesafede bulunan Vigluta istikametinde silâh sesleri işitmişlerdir.

Yunan - Arnavud hududunda hiçbir hâdise olmadığı kat'i surette teyid edilmektedir. Yunan karakolları öyle bir mevkide bulunmaktadırlar ki, gerek Yunanistan ve gerekse Arnavutluk istikametinde hududun aşılması müstebaddır. Arnavutluk topraklarında maksadları malûm olmıyan çetelerin teşkil edildiği hakkında ise malûmat mevcuttur.

Tiran, 27 (a.a.) — Stefani ajansı bildiriyor:

Edda'dan öğrenildiğine göre Stilo burnundaki Semafor istasyonu civarında bir bomba patlıyarak mühim hasarlara sebeb olmuştur. İnsanca zayiat yoktur. O civarda şübhe uyandıran bir sandal görülmüştür.

Romada yeni malûmat yok

Roma, 27 (a.a.) — D.N.B. bildiriyor:

Stefani ajansının Arnavutluk - Yunan hâdiselerine dair radyoda verdiği haber hakkında İtalyan salâhiyettar mahfilleri henüz mütalea yürütmemektedir. Bu hususda İtalyan ve Arnavutluk makamları tarafından derhal başlanılan tahkikatın neticesi beklenmektedir. Bu ihtiyata rağmen bu hâdiselerin Romada büyük bir dikkatle takib edildiği itiraf edilmektedir. Bugün öğleye kadar henüz yeni tafsilât gelmemiştir.

Atina, 27 (a.a.) — Atina ajansı bildiriyor:

Romadaki Stefani ajansı tarafından Tirandan verilen ve silâhlı bir Yunan çetesinin Arnavutluk toprağına girerek Kapestige geçidinin cenubundaki Görice civarında bulunan Arnavut karakollarına taarruz ettiğini bildiren haberler tamamen asılsızdır.

Hiçbir Yunan çetesi, hiçbir zaman Arnavutluk hududunu geçmemiştir. Yunan arazisinde hiçbir çete teşkil edilmemiştir ve edilemez. Zira Yunan sivil ve askerî makamları bozulmaz bir nizam ve asayiş temin etmektedirler.

Keza Santi - Karanta'daki İtalyan subayının bürosunda bombalar patladığına ve bunun da Yunanlılara ve Yunan makamlarının organlarına atfedilebileceğine mütedair olarak gene ayni ajans tarafından Tirandan verilen telgraflar burada tamamen çocukça bir teşebbüs olarak telâkki edilmektedir.

Santi - Karanta'da olup bitenlere gelince, bu hâdiseler burada meçhul olmakla beraber böyle bir meselede hiçbir Yunan müdahalesi mümkün bulunmamaktadır.

Hür Fransız kuvvetlerinin bir kararı

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

olan biz, Fransız milleti ve Fransa imparatorluğu namına aşağıdaki emri veriyoruz:

Fransa hükûmeti ve Fransız milletinin parlâmentosu normal ve düşman tesirinden müstakil olarak kurulamadığı müddetçe bundan evvel devlet reisinin ve Nazırlar meclisinin haiz olduğu salâhiyetler hür Fransız kuvvetleri şefi tarafından kullanılacak ve kendisine bu hususta bir müdafaa meclisi yardım edecektir. Bu salâhiyetler, Fransada 23 haziran 940 tarihinde cari olan kanunlara tevfikan kullanılacaktır.

Kahire, 27 (a.a.) — Reuter: İngiliz umumî karargâhının tebliği:

Mısırda: Dün bütün gün garb çölünde şiddetli bir kum fırtınası hüküm sürmüştür.

Sudan ve Kenyada keşif kollarımızın yeni faaliyeti kaydedilmiştir.

Filistinde: İş'ara değer bir hareket olmamıştır.

Londra 27 (A.A.) — Amirallık dairesinin tebliği: Mısırda Sidi Barrani sahili civarındaki İtalyan tahaşşüdüne, cuma günü sabahı erkenden, İngiliz hava kuvvetleri tayyarelerile işbirliği halinde, Akdeniz filosu cüzütamları tarafından taarruz edilmiştir.

Akdeniz filosu başkumandanından amirallık dairesine bu hareket hakkında gelen haberler, düşmanın otomobilleri tahrip edilmiş ve bir benzin deposunda büyük bir yangın çıkarılmıştır. Kuvvetlerimiz hiç bir hasara uğramamıştır. Ölü ve yaralı da yoktur.

General de Gaulle Belçika Kongosunda

Bazzaville: 27 (a.a.) — Hür Fransızların şefi general de Gaulle'ün tayyare ile Belçika kongosuna geldiği resmen bildirilmektedir. General de Gaulle, Belçika kongosu ahalisi tarafından büyük tezahüratla karşılanmıştır. General de Gaulle, bugün Leopoldville'e giderek Belçika kongosu umumi valisi Ryckmam'ı ziyaret edeceği ve bu münasebetle stadyomda eski muhariblerin de iştirakiyle müttefik kıtaat tarafından muazzam merasim yapılacağı haber verilmektedir.

Fransız - Alman anlaşmasının akisleri

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

lediği mütalâasındadır. Bu plân da, Fransa kısmı mütesna olmak üzere, vazgeçilmiş olan diğer iki plân gibi muvaffakiyetsizliğe mahkûm görünmektedir.

Observer gazetesinin müdürü Garvin de haftalık makalesinde şu satırları yazıyor:

Suriyeyi bir üs haline ifrağ için her şeye teşebbüs edilecektir. Bu üssün Mısıra şarktan da hücum için askerî maksadla kullanılmak istendiği muhakkak olmakla beraber diğer hedefi de Iraktan Şam Trablus ve Hayfaya gelen petrol borularını ele geçirmektir. İngiliz filosunu limanlarından ve üsselerinden mahrum etmek suretile doğu Akdenizinden çıkarmak istiyen Mussolininin sabit fikri budur.

Alman ordusunun Fransada 2 sene kalması muhtemel

Londra 27 (A.A.) — Hitler - Franko ve Hitler - Petain mülâkatları hakkında henüz sarih ve doğru malûmat alınamamıştır. İngiliz halkı Bern ve Nevyorktan gelen haberleri oldukça ihtimal dahilinde görmektedir. Bu haberlerden biri Camerun'un Almanyaya iade edileceğini bildirmektedir.

Times gazetesinin diplimatik muharriri Alman işgal ordusu 1870 de olduğu gibi bir veya iki sene daha Fransada kalması muhtemel olduğunu yazmaktadır.

Alman matbuatının ve radyosunun yürüttükleri mütalâalar kasdı mahsusa istinat etmekte ve az tafsilât vermektedir.

Times gazetesine göre, Alman Hariciye Nezareti memurları ve propaganda memurları fena haber almakta ve sözde bir «yeni Avrupa sulhhünden ve hüsnüniyetinden» bahis mecburiyetinde bulunmaktadırlar.

Bu hal ise, hiçbir muvaffakiyet ihtimali bulunmamasına rağmen Alman Hariciye Nezaretinin yeni bir sulh taarruzu yapmak istediği zannını vermektedir.

Laval hariciye nazırı oldu

Londra 27 (A.A.) — İngiliz radyosunun Vichy'den istihbarına göre Fransız Hariciye Nazırı B. Baudoin istifa etmiştir. B. Laval Hariciye Nazırlığını deruhte etmiştir.

Fransanın Almanya ile teşriki Mesaisi

Londra 27 (A.A.)— Vichy'den gelen haberlere göre, Alman - Fransız teşriki mesaisi siyasî ve diplomatik mahiyette olmakla beraber askeri mahiyette değildir.

Bir Alman iaşe gemisi batırıldı

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

Tayyarelerimiz pazar gecesi hava hücumlarına devam etmişlerdir. Bir çok hedefler üzerinde fena hava şartlariyle karşılaşılmışsa da Berlinde bir tayyare fabrikası, bir elektrik santralı ve marşandiz garları bombardıman edilmiştir. Stettin, Lenna ve Kolonyada petrol tesisatı, Hamburg, Cuxhaven, Bremen tezgâhlarında havuzlar, Bremen, Dortmund ve Brükselde demiryolları, Flessingue ve Anvers limanları ve düşmanın bir çok tayyare meydanları da bombardıman edilmiştir. Tayyarelerimizden biri üssüne dönmemiştir.

Berlin 27 (a.a.) — Resmî tebliğ:

Hafif ve ağır muharebe tayyarelerinden mürekkeb filolarımız, dün gündüz, kısmen avcı tayyarelerinin himayesinde olarak Londra ve cenubî ve merkezî İngilterenin sair yerlerine karşı hücumlarına devam etmişlerdir.

İngiliz avcı tayyarelerinin ve bazı yerlerde çok şiddetli olan tayyare dafi bataryalarının ateşine rağmen askerlik bakımından ehemmiyetli hedefler muvaffakıyetle bombardıman edilmiştir. Birminghamda bir kimyevî madde fabrikasında bilhassa şiddetli infilâklar müşahede edilmiştir.

Evvelce de bildirildiği gibi İrlandanın 100 kilometre garbın da 42 bin tonilâtoluk Empress Of Britain İngiliz Transatlântiğine çok ağır bir bomba isabet etmiş ve gemi ateş almıştır. Mürettebat sandallara binmeğe mecbur olmuşlardır.

Bir Alman iaşe gemisi batırıldı

Londra, 27 (a.a.) — İngiliz hava nezareti tebliği:

Dün sabah şafak sökmeden evvel sahil müdafaa teşkilâtına mensub tayyareler Brest elektrik sanralına karşı muvaffakıyetli hücum yapmışlardır.

Daha sonra sahil müdafaa teşkilâtına mensub başka tayyareler Norveç sahilleri açıklarında düşman gemilerine hava torpilleri atmak suretiyle hücum etmişlerdir.

Bu hücumda bir düşman iaşe gemisi batırılmıştır. Bu sırada tayyarelerimiz kuvvetli bir düşman avcı tayyare filosunun hücumuna maruz kalmış ve bir düşman avcı tayyaresi düşürmüşlerdir. Tayyarelerimizden ikisi üssüne dönmemiştir.

Dün sabah kayıp tayyarelemizden birini aramakta olan bir İngiliz bombardıman tayyaresi şimal denizinde düşmanın bir deniz tayyaresine rastlamış ve düşürmüştür.

ŞİMDİLİK BUKADAR

Fena netice veren bir merkezileştirme

Bir arkadaşım anlattı:

"Geçen sene beni semitmizdeki bir ilk mektebin himaye grubu reisliğine tayin etmişlerdi. Mektebin öğretmenleri ve yine semtimiz halkından bazı kıymetli vatandaşlar, mektebin fakir çocuklarına sıcak yemek ve giyecek temini için geceli gündüzlü çalıştık. Bu hayırlı işte oldukça muvaffak olduk. Fakir çocuklara öğle vakitleri sıcak yemek temininden başka elbise, ayakkabı gibi ihtiyaçlarını da mümkün mertebe karşılayabildik.

Fakat bilâhare bir karar çıktı. Himaye işleri merkezileştirildi. Ve bir elden idare edilmesi kararlaştırıldı. Bizim himaye cemiyeti de feshedildi. Fakat bu merkezileştirme keyfiyeti maalesef hiç de iyi neticeler vermedi. Geçen gün bir münasebetle mektebe uğramıştım. Baş öğretmen, fakir çocuklara her gün yemek temini şöyle dursun, bir aydanberi yapılan şeyin sadece mektebe çocuk ayaklarına uymıyacak kadar büyük numarada altı çift ayakkabı gönderilmesinden ibaret olduğunu söyledi. Biz, semtimizin bakkallarını, lokantalarını ve diğer dükkânlarını birer birer dolaşır, aramızda para toplar, bu işi ancak böyle başarırdık. Şimdi işe merkez karışıyor, onlar meşgul oluyorlar diye bir şey yapamıyoruz. Neticede mektebin fakir çocukları sarı benizlerile sabahtan akşama kadar taş duvarlar arasında aç karnına dolaşıyorlar.,,

Vaziyet o kadar vazih ki buna tek kelime bile ilâve etmeğe lüzum görmüyorum. Bu nevi yardım işlerinin merkezileştirilmesi, daha ziyade fayda temin etmek şöyle dursun, bilâkis yukarıdaki misalde olduğu gibi zarar bile iras etmektedir. Her semtteki halkın vaziyeti, her mektebdeki fakir çocukların mıktarı o kadar başka başkadır ki bunlara yapılacak yardımın merkezden idaresine imkân yoktur.

Alâkadarların nazarı dikkatini celbeder ve bu hayır işlerinin eski vaziyette idare edilmesi için icab eden tedbirlerin alınmasını temenni ederim.

MURAD SERTOĞLU

Gündoğmuş kazasının yolu açılıyor

Antalya, 27 (a.a.) — Yeni teşekkül etmiş olan Gündoğmuş kazası yolunun açılması için icab eden tedbirler vilâyetçe alınmış ve bu yeni kazaya çekilen telgraf hattı bitmiştir.

DÖNÜŞ

Edebî Roman

YAZAN: MURAD SERTOĞLU

— 44 —

— Hiç bir yere gitmiyeceğim. Burada kalacağım.

— Deli mi oldun Bülend? Hayır, hayır ben senin mutlaka gitmeni, buradan kaçmanı ve bir yere gizlenmeni istiyorum. Kocam da seni itham edince kendini büsbütün müdafaa edemiyeceksin! Çok fena olacak.

Bülend, Müzeyyenin gösterdiği aşırı telâşın tam aksine olarak sakin bir tavırla kanapeye oturdu:

— Hakkımda gösterdiğin alâkaya teşekkür ederim. Beni bir tehlikeden kurtarmak istiyorsun. Fakat ben bu tehlikeye pervasızca göğüs germek kararındayım.

— Aman yarabbi, ne kadar mânasız bir adamsın.. Kendini beyhude yere feda etmek istiyorsun. Bütün vekayiin ne kadar aleyhine inkişaf etmekte olduğunu görmüyor musun?

— Bunların bence asla ehemmiyeti yok. Hattâ, Osman Kadri gibi bir adamı, seni o kadar inciten ve senin kendisinden nefret ettiğin bir adamı vurmuş olmak, biraz da hoşuma gidiyor.

— Hayır, bunu ben istemiyorum. Senin tevkif edilmeni, hapse atılmanı istemiyorum.

— Niçin?

— Çünkü ben de seni seviyorum Bülend! Anladın mı şimdi?

Müzeyyen gerilen sınırlerinin tesiriyle Bülendin yanına çöktü ve hüngür hüngür ağlamağa başladı. Bülend çok garib bir hâleti ruhiye içindeydi. Kulaklarına inanamıyordu. Buna imkân var mıydı? Müzeyyen kendisini sevdiğini söylemişti. Hayır ,bu imkânsız bir şeydi:

— Yalan söylüyorsun Müzeyyen! diye konuştu. Sen beni sevmiyorsun. Bunu mahsustan beni kandırmak için söyledin .. Bana karşı duyduğun his aşk değil, bir merhamettir. Tevkif edilmemi, belki de mahkûm olarak hapse girmemi istemiyorsun. Bana acıyorsun.

Müzeyyen, Bülendin yanına sokuldu. Eliyle yüzünü kendisine doğru çevirdi. Islak gözlerini onun bulanık gözlerine dikti:

— Hayır, Bülend! İnan ki kalbimden konuşuyorum. Seni seviyorum. Bunu söylerken başka hiç bir hissin tesiri altında bulunmuyorum. Bana inan ve kaç! .

İkisi de aşkın büyük heyecanı içinde bulunuyorlardı. Elleri birleşti. Bülend avuçlarında titriyen bu küçük ve asabî elleri uzun uzun öptü. Müzeyyen onu derhal gidip bir yere gizlenmesi için beyhude yere iknaa çalıştı. Bülend bu teklifleri mütemadiyen reddediyordu:

— Bunu yapmak, cinayeti işlemiş olmayı kabul etmek olur. Hayır Müzeyyen... Bu işde henüz çözülmemiş sırlar var. Elbette günün birinde her şey anlaşılacak, Osman Kadriyi kimin ve ne maksadla öldürmek istemiş olduğu meydana çıkacaktır. O güne kadar beklemekten başka çare yok.. Hem artık ben senin yanımdan bir saniye bile ayrılamam..

Bülendin son sözleri Müzeyyenin de biraz aklına yatmıştı. Filhakika Bülend eğer kaçacak olursa, bu cinayeti işlemiş olduğunu itiraf mânasına gelecek ve kendisini asla müdafaa edemiyecekti. Senelerce yabancı bir hüviyet altında Avrupada dolaşmağa mecbur kalacak, belki de sefaletlere düşecekti .

Vaziyet fevkalâde karışık, ve ümidsiz görünüyordu. Saatlerce konuşmalarından hiç bir müsbet netice çıkmamıştı. Bütün mesele Osman Kadriyi vuran katilin kim olduğunda idi. Bu meydana çıkmadıkça Bülendin kurtulmasına imkân yoktu. Bülend:

— Kurşunun arkadan atılmış olması, daha evvel ve daha sonra odanıza kimsenin girmemesi Osman Kadrinin katili görmüş olmasına ihtimal verdirmiyor. Evet, o da yarın ayni şeyi söyleyecek olursa bu ithamdan kurtulmam çok güç olur.Doğrusunu söyliyeyim, ilk zamanlar buna pek aldırmıyordum. Masumiyetimden emin olmakla beraber katilin bir türlü meydana çıkmaması vâkıa bende endişeler hasıl ediyordu. Fakat ne olursa olsun diyordum. Beni hayata bağlayan hiç bir şey yoktu. Halbuki şimdi her şey değişti.

Koridordaki saatin ağır ağır sabahın altısını çalması ikisini de büyük bir hayrete düşürdü . Vakit ne kadar çabuk geçmişti? Ve meşum dakikalar ne kadar çabuk yaklaşmıştı. Halbuki onlar hâlâ bir hal çaresi bulamamışlardı.

(Arkası var)

No. 186 Yazan: Sami KARAYEL

KEL ALİÇONUN SON GÜREŞLERİ

Aliço Adalıyı altına alır almaz sarmaya geçti. Hasmı kaçmasın diye de arka ayağından elile köstekledi.

Aliço, hasmını sarma ile basmaya çalışıyordu. Adalının tek kolunu tutmuş basıyordu.

İki pehlivan arasında mücadele müthiş oldu. Lâkin, Aliçonun kuvveti galib geldi. Adalıyı bastı ve uzattı.

Aliço, hasmını bastıktan sonra çevirmeğe uğraştı. Bu mücadele epeyce sürdü. Muvaffak olamıyacağını anlıyan Aliço, oturak kündesi aldı.

Adalıyı oturak kündesile aşırmak müşküldü, Yüz otuz okkalık Adalı kolay aşırılamazdı.

Aliço ile Adalı arasında dehşetli mücadele oldu. Aliço, hasmını aşırmağa çalışıyordu.

Nihayet, oturak kündesi de olmadı. Adalı doğrulmuştu. Dört elli vaziyet almıştı. Ve sonra çömelip toplanmıştı. Mücadele durmuyordu.

Bu sefer Aliço, paça kasnak çabaladı. Adalı paça kasnağı yememek için mütemadiyen hasmının kisbet kasnağından içeri giren kolunu buduyordu.

Mücadele burada da uzadı. Aliço, oyundan oyuna geçiyordu.

Güreş altta tam on beş dakika devam etti. Aliçonun hücumları Adalıyı bunaltmıştı.

Bir aralık iki pehlivan, sarmadan sarmaya alt üst oldu.

Nihayet bu dönme dolap neticesinde Adalı üste kaldı. Aliço altta kalmıştı.

Fakat, bir ân içinde Aliçonun tek paça ile olduğu yerden pervasızca havaya kalktığı görüldü.

Aliço, koca Adalının sarmasın söküp kalkmıştı. Bu, mühim bir hâdise idi. Olacak şey değildi.

Adalı, paçasını güç kurtardı. Aliçonun bu alttan kalkışı Edirnelileri bütün ümidsizlendirdi.

Edirne ağaları küçük dillerini yuacaklardı. Biribirlerine derd yanmağa başladılar:

— Abe, bu ne hal!.

— Fena.. evvelki çaprazdan daha fena bu..

— Adalıyı yenik göreceğiz be!.

— Çok fena olacak..

— Fena demek de lâf mı?.. Herifi böyüne kadar kovaladık güreş istelik.. şimdi ne olacak.

— Rezil olacağız.

— Ne yüzle gideriz Edirneye be!.

— Ben, bundan ziyade bu, Aliçonun alayını düşünüyorum..

— Sorma.. Herif bizimle bu meydan yerinde alay edecek..

— Muhakkak ağzına geleni söyliyecek..

— Bu sarmadan böyle kalktıktan sonra.. Adalının yenileceği yüzde yüz..

Ağalardan biri de:

— Bu, Adalıya da o kadar baktık be!...

Deyince, ağalar münakaşaya başladı.

— Abe, Aliçonun öküzü kadar yedirdik bu herife be!

— Hiç tutmuyor be!.

— Boşandı ilikleri bu herifin be!.

— Hepten kaçıyor be!. Hasmının üstüne gitmiyor be.

— Tehey!. Hepte, rezil etti bizi be..

Diyorlardı. Edirne ağaları Adalıya çok iyi bakmışlardı. Ağalardan birinin dediği gibi Aliçonun yediği öküz kadar et yedirmişlerdi.

Fakat Adalı, bu seferki güreşinde Aliçoya kat'iyen hafif geliyordu.

Elli altılık Aliço, yirmi beşlik genç hasmını meydan yerinde evirip çeviriyordu.

Güreşin heyecanını doğuran Aliço idi. Esasen Adalı hiç bir güreşinde heyecan doğuramazdı. Dinamik bir pehlivan değildi. Adalı haşin bir güreşçi, cesur bir pehlivan, inadcı bir adam olduğu halde alttan üste girgin bir güreşçi değildi.

Aliço, büsbütün başka bir pehlivandır. O, daima güreşe girer.. hamal gibi güreşmezdi.

Bu sebeble güreşin heyecanını vücude getiren Aliço idi.

Aliçonun köylüleri seviniyorlardı. Aralarında şöyle konuşuyorlardı:

— Aliço, kara öküzün yerine öküzü alacak..

— Yalnız öküzü mü, altınları da alacak..

— Biliyor musun Aliçonun karısı ayrılırken ne dedi?

— Yo...

— Peşinden bağırdı. Yenilirsen eve gelme!

— Amma yaptın ha!..

— Vallahi!.

— Aliço ne cevab verdi?

— Abe sen benim yenilip eve geldiğimi ne vakit gördün?

Dedi.

— Karısı buna cevab verdi mi?.

— Verdi.

— Söyle Allah aşkına nasıl cevab verdi?.

— Şöyle: Abe Adalıyı yensen de para etmez.. Onu sen değil, benim kara öküz yenecek..

Dedi.

Aliçonun karısı bile yenilirse eve almıyacaktı. Zavallı Aliço, mağlûb olursa başına neler gelecekti.

Bir kere, kara öküz elden gitmiş olacaktı. Bütün son bahar çift süremiyecekti. Dağdan odun getiremiyecekti. On parasız kalacaktı.

(Arkası var)

Radyo Programı

PAZARTESİ, 28/10/1940

8.00 Program, ve memleket saat ayarı

8.03 Müzik: hafif program (Pl.)

8.15 Ajans haberleri

8.30 Müzik programının devamı (Pl.)

8.50/9.00 Ev kadını - (Konuşma: Çocuklarımıza ne okutalım?).

Cumhuriyet Bayramı hususi programı

12.30 Program, ve memleket saat ayarı

13.00 İstiklâl marşı, C.H.P. Genel başkan vekili ve sayın başvekil Dr. Refik Saydam'ın Cumhuriyet bayramını açış nutukları.

13.20 Ankara Ulus meydanından naklen neşriyât: Bayram tezahüratı.

14.00 Marşlar ve halk havaları (Pl.)

14.45 Müzik: Karışık program (Pl.)

15.30 Memleket saat ayarı ve ajans haberleri.

15.50 Müzik: Radyo salon orkestrası (Violonist Necip Aşkın idaresinde)
hafif program.

16.30 Saat 18.00 - de tekrar neşriyata başlamak üzere kapanış.

18.00 Program, ve memleket saat ayarı

18.03 Muhtelif şarkı ve türküler

18.30 Konuşma (18 inci yıla girerken Cümhuriyet adliyesi)

18.50 Müzik: Radyo caz orketrası (İbrahim Özgür idaresinde

19.30 Memleket saat ayarı ve ajans haberleri

19.50 Müzik: büyük fasıl heyeti

20.15 Radyo gazetesi

20.45 Karagöz

21.35 Müzik Radyo orkestrası

21.15 Konuşma (Kızılay korosu adına)

22.30 Memleket saat ayarı, ve ajans haberleri

22.50 Müzik: dans müzigi (Pl.)

23.25/23.30 Yarınki program ve kapanış

O ŞEKER BAŞKA ŞEKER

Söyledik yine söylüyoruz.

ALİ MUHİDDİN HACI BEKİR

Şeker ve lokumlarını, ne bizde, ne Avrupada, ne de Amerikada taklid edemiyorlar.

Ali Muhiddin HACI BEKİR TİCARETHANELERİ

Merkezi: Bahçekapı. Şubeleri: Beyoğlu, Karaköy, Kadıköy
Bayram ve pazar günleri açıktır.

Balıkesir Valiliğinden:

1 — Balıkesir hükûmet konağı adliye kısmının 2610 lira 50 kuruş keşif bedelli elektrik ve 15302 lira keşif bedelli kalörifer tesisatlarına talib çıkmadığından tekrar kapalı zarf usulile eksiltmeye konmuştur.

2 — İki keşif tutarı 17912 lira 50 kuruş ve muvakkat teminatı 1343 lira 45 kuruştur.

3 — Bilûmum evrak her gün Nafiada görülebilir.

4 — İhalesi 8 İkinciteşrin 1940 cuma günü saat 16 da hükûmet konağında Nafia Müdürlüğünde müteşekkil komisyonda yapılacaktır.

5 — İsteklilerin muvakkat teminatlarını Balıkesir malsandığına yatırdıklarına dair makbuz veya bu mikdar şayanı kabul banka mektubu ile ihale tarihinden sekiz gün evvel vilâyete müracaatla Nafiadan alacakları ehliyet vesikası ile Ticaret Odası vesikalarını teklif mektubunu havi zarfa koyarak mezkûr zarfları 2490 sayılı kanun hükümleri dairesinde tanzim ve imza etmiş olarak ihale günü saat 15 e kadar komisyon riyasetine vermeleri. Postada vuku bulacak gecikmelerin kabul edilmiyeceği ilân olunur.

«10131»

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

I — Şartname ve nümunesi mucibince 10.000 metre yeşil 10.000 beyaz yağlı kanaviçenin kapalı zarfla yapılan eksiltmesine talib zuhur etmediğinden yeniden pazarlığa konmuştur.

II — Pazarlık 5/XI/940 salı günü saat 16.30 da İstanbulda Kabataşda Levazım ve Mübayaat şubesindeki Alım komisyonunda yapılacaktır.

III — Şartname ve nümune sözü geçen şubeden ve İzmir, Ankara Başmüdürlüklerinden alınabilir.

IV — İsteklilerin pazarlık için tayin olunan gün ve saatte teklif edecekleri fiyat üzerinden % 7.5 güvenme paralarile birlikte mezkûr komisyona müracaatları. «10153»

Maliye Vekâletinden

Gümüş yüz kuruşlukların tedavülden kaldırılması hakkında ilân

Gümüş yüz kuruşlukların yerine gümüş bir liralıklar darp ve piyasaya kâfi miktarda çıkarılmış olduğundan gümüş yüz kuruşlukların 31 İkincikânun 1941 tarihinden sonra tedavülden kaldırılması kararlaştırılmıştır.

Gümüş yüz kuruşluklar 1 Şubat 1941 tarihinden itibaren artık tedavül etmiyecek ve ancak yalnız mal sandıkları ile Cümhuriyet Merkez Bankası şubelerince kabul edilebilecektir.

Elinde gümüş yüz kuruşluk bulunanların bunları mal sandıklarile Cümhuriyet Merkez Bankası şubelerine tebdil ettirmeleri ilân olunur.

(7025) (10216)

29 İLKTEŞRİN
Bu yıl böyle geliyor!..

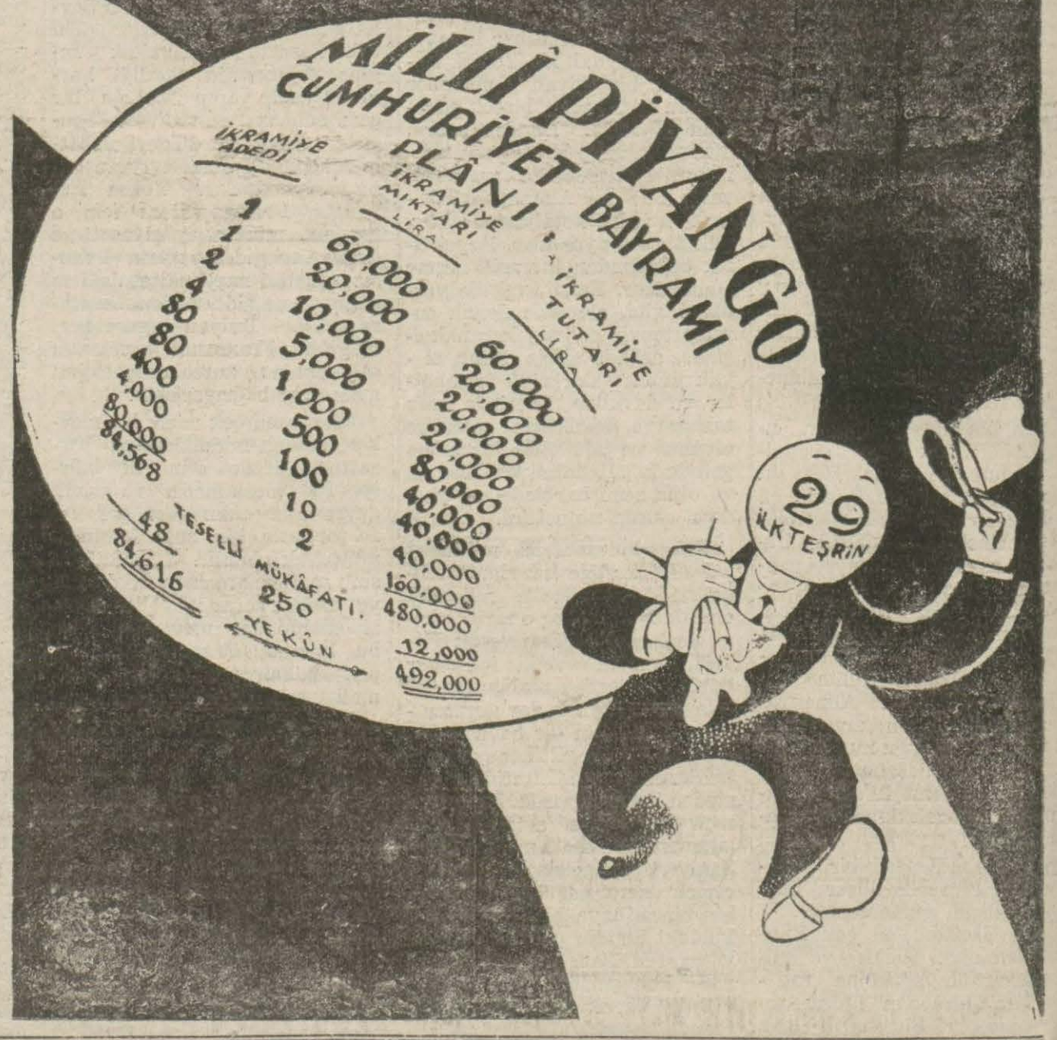

Askerlik işleri

Üsküdar Askerlik şubesinden:

1 — 336 doğumlu ve bu doğumlularla muamele görerek kısa hizmet hakkını kazanmış olan askeri yüksek ehliyetliler I. ikinci teşrin 1940 gününde Yedek Subay okulunda bulunacak surette sevkedileceklerdir.

2 — 25/10/1940 gününden sonra sevk muhtıralarını almak üzere nüfus cüzdanları ve vesaikile birlikte şubeye gelmeleri.

Şehir tiyatrosu temsilleri

İstiklâl Caddesinde Komedi kısmında 28/10/940 pazartesi günü akşamı saat 20. 30 da

DADI

Bahçe Meraklıları

Modern salon ve yeşillikler, mavi çamlar 100 çeşit güller, Kamelyalar, Manolyalar, Açalyalar, Kaktuslar ve saire... Orta köyde Ankara bahçesinde bulabilirsiniz. VASİL

DENİZ LEVAZIM SATIN ALMA KOMİSYONU İLÂNLARI

	T. bedeli Lira	Kr.	Kat'i teminatı Lira	Kr.
1000 kilo Yün çorap ipliği	3620.	00		
1000 kilo Yün fanilâ ipliği	3620.	00		
	7240.	00	1086.	00

1 — Yukarıda cins, mikdar, tahmin bedelleri ile kat'i teminatı yazılı iki kalem yün ipliğinin 6/2 inci teşrin/940 çarşamba günü saat 14 de pazarlıkla eksiltmesi yapılacaktır.

2 — İsteklilerin 2490 sayılı kanunda yazılı vesika ve yukarıda gösterilen miktarda kat'i teminat makbuz veye banka mektubu ile birlikte Kasımpaşada bulunan komisyona müracaatları. (10356)

* * *

	Lira	kuruş	Lira	Kr.
8000 kilo kösele	30.520.	00	2289.00	
5000 kilo vaketa	19.075.	00	1430.63	
	49.595.	00	3719.63	

1 — Cins, mikdar tahmin bedeli ile ilk teminatları yukarıda yazılı kösele ve vaketanın 5/2. Teşrin/940 tarihine rastlıyan salı günü saat 14 de pazarlık eksiltmesi yapılacaktır.

2 — Şartnamesini görmek ve almak istiyenlerin her gün ve pazarlığa iştirak edeceklerin de belli gün ve saatte Kasımpaşada bulunan komisyona müracaatları. «10207»

Nafia Vekâletinden

Eksiltmeye konulan iş:

1 — Tarsusta Berdan sulama şebekesi ikinci kısım ve deşarj kanalları ile sınaî imalâtı ve işletme binaları inşaatı muhammen keşif bedeli vâhidi fiyat üzerinden «800.000» liradır.

2 — Eksiltme 20/11/1940 tarihine rastlıyan çarşamba günü saat 15 de Ankarada sulama işleri işletme merkez binası içinde toplanan su eksiltme arttırma komisyonu odasında kapalı zarf usulile yapılacaktır.

3 — İstekliler, eksiltme şartnamesi, mukavele projesi bayındırlık işleri genel şartnamesi fenni şartname ve projeleri «40» lira mukabilinde su işleri reisliğinden alabilirler.

4 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin «35.750» liralık muvakkat teminat vermesi ve eksiltmenin yapılacağı günden en az üç gün evvel ellerinde bulunan vesikalarla birlikte bir dilekçe ile Nafia Vekâletine müracaat ederek bu işe mahsus olmak üzere vesika almaları ve bu vesikayı ibraz etmeleri şarttır.

Bu müddet içinde vesika talebinde bulunmıyanlar eksiltmeye iştirak edemezler.

5 — İsteklilerin teklif mektuplarını ikinci maddede yazılı saatten bir saat evveline kadar su işleri reisliğine makbuz mukabilinde vermeleri lâzımdır.

Postada olan gecikmeler kabul edilmez. «6940» «10132»

Devlet Demiryolları İlânları

Muhammen bedeli (5355) lira olan 400 aded 90X190 S/m eba'dında pamuk şilte ile 300 aded 42X95 S/m eb'adında baş yastığı (büyük) 8/11/940 cuma günü saat (15) on beşte Haydarpaşada gar binası dahilindeki komisyon tarafından kapalı zarf usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin (401) lira (63) kuruşluk muvakkat teminat, kanunun tayin ettiği vesikalarla tekliflerini muhtevi zarflarını ayni gün saat (14) on dörde kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Bu işe ait şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır.

(10043)

598 Sayılı Celâliye T. K. K. Yönetim kurulundan:

597 sayılı Selimpaşa T. K. kooperatifi genel kurulunun 22/7/940 gününde 598 sayılı Celâliye T. K. kooperatifi ile birleşmek üzere infisah ettiğinden tasfiye olunacağı ilân olunur. (10094)

ASKERİ FABRİKALAR SATIN ALMA KOMİSYONU İLÂNLARI

Tahmin edilen bedeli 9842.50 lira olan altı kalem melbusat Askeri Fabrikalar satın alma komisyonunca 12/ 2 inci teşrin/940 salı günü saat 14 de açık eksiltme ile ihale edilecektir. İsteklilerin 738.19 liralık muvakkat teminatlarını her hangi bir mal müdürlüğüne yatırarak alacakları makbuz ve 2490 sayılı kanunun 2. 3 maddelerindeki vesaikle birlikte o gün ve saatte Salıpazarında yollama binasında bulunan komisyona müracaatları, Şartname her gün komisyonda görülebilir. «10352»

* * *

450 ton kükürt alınacak

Tahmin edilen bedeli 117.000 lira olan 450 ton kükürt Askeri Fabrikalar Umum Müdürlüğü merkez satınalma komisyonunca 12/11/1940 salı günü saat 15 de kapalı zarfla ihaledilecektir. Şartname 5 lira 85 kuruş mukabilinde komisyondan verilir. Taliblerin muvakkat teminat olan 7100 lirayı havi teklif mektuplarını mezkûr günde saat 14 de kadar komisyona vermeleri ve kendilerinin de 2490 numaralı kanunun 2 ve 3 maddelerindeki vesaikle komisyoncu olmadıklarına ve bu işle alâkadar tüccardan olduklarına dair Ticaret Odası vesikasile mezkûr gün ve saatte komisyona müracaatları. (10130)

Harb Okulu Komutanlığından.

1 — Aşağıda yazılı şartları haiz okurlar, Harb okuluna alınacaklardır.

A) Ankarada bulunanlar doğrudan doğruya Harb okuluna Ankara haricinde bulunanlar bulundukları yerin askerlik şubelerine müracaat edeceklerdir.

B) Kayıt ve kabul muamelesi 20/10/940 dan itibaren 31/II. Kâ./1940 tarihine kadar devam edecektir.

2 — Giriş şartları:

A) Türk ırkından olmak

B) Lise bitirme ve olgunluk imtihanını vermiş bulunmak.

C) Tam teşekküllü askeri sıhhî heyetten (Harb okuluna girer) kararlı sıhhat raporu almış olmak.

D) 18 - 23 yaşında bulunmak.

E) Diğer şartlar askerlik şubelerinden ve Harb okulundan öğrenilebilir. (1330 - 10197)

Üniversite A. E. P. Komisyonundan:

749 lira 64 kuruş keşifli Fen fakültesi konferans salonu dam tamirinin açık eksiltme ile ihalesi 8/11/1940 cuma günü saat 15 de Rektörlükte yapılacaktır. İsteklilerin 57 liralık muvakkat teminat makbuzu ve en az 500 liralık bu gibi iş yaptığına dair ihaleden sekiz gün evvel İstanbul vilâyetinden alınmış ehliyet vesikası ve 940 yılı Ticaret Odası kâğıtlarını hâmil olmaları, Keşif, şartname, mukavele projesi her gün Rektörlükte görülür.

«10220»

Başvekâlet beden terbiyesi genel direktörlüğünden

Kayak öğretmen namzedi olmak istiyenler

1 — Erzurumda açılacak kayak kursunda ders gördükten sonra muhtelif bölgelerde dağcılık federasyonu emrinde çalıştırılmak üzere 75 lira aylık ücretle 15 kayak öğretmen namzedi alınacaktır.

2 — Aşağıdaki şartları haiz bulunanların en geç 15/11/1940 tarihine kadar beden terbiyesi genel direktörlüğüne müracaatları.

A — Yaşı yirmi - otuz olması,

B — Bünyesi kış sporları yapmağa müsaid ve yüksek rakımlara tahammül edebilecek vasıfta bulunması.

C — Her hangi bir sporla iştigal etmiş olması.

D — Türk olmak,

3 — Müracaatta bulunacaklar arasında lise veya orta mektep mezunu olanlar ve kış sporlarile iştigal etmiş bulunanlar tercih edilecektir.

(6941 - 10139)

Bir çalgıcının seyahati

77

Acaba Viyana âdetine muhalif yine bir halt mı ettik? diye kendi kendime düşünüyordum. Sonra hatamızı anladım. Bizden başka kimse çatalsız yemek yemiyordu. Fridrihe:

— Arkadaş, biz bu gidiş ile herkesin maskarası olmaktan kurtulamıyacağız. Bari biz de bu adamlar gibi hareket edelim, yemeği çatal ile yiyelim.

Dedim. Tatlılı, tuzlulu, ekşili ellerimizi el'an katını açmağa lüzum görmediğimiz beyaz havlulara sildik. Çatalları elimize aldık. Salata ile tatlıyı bir defa yemiş bulunduk. Önümüzde birer tabak piliçden başka bir şey kalmamıştı.

Fridrih çatalı piliçe sapladı, Bütün piliçi yukarı kaldırarak ısıra, ısıra yemeğe başladı. Ben de onun gibi yaptım. İkincide piliç çataldan kurtuldu. Masanın üzerine düştü. Piliçi alıp tabağın içine koymak üzere iken garson:

— Zahmet etmeyiniz mösyö. Başkasını getireyim.

Dedi. Ben:

— Lüzumu yok, masanın üzeri temiz,

Dedim. Çatal ile yiyemiyeceğimi anladım. Yine kollarımı sıvadım. Artık sofradakilerin gülmelerine kulak asmıyordum.

İki arkadaş piliçleri güzelce yedik. Ellerimizi havlulara sildik. Garsonun:

— Başka bir şey ister misiniz?

Sualine:

— Hayır, şimdilik karnımız doydu.

Cevabını verdim. Sofradan kalktık. Odamıza çıktık.

Akşam yemeğinde tekrar indiğimiz sırada Fridrih:

— Alfred bu defa da başka bir şey yemeliyiz, dedi listeyi elime aldım. Biftek rozbif gibi tanımadığımız yemekleri geçtikten sonra sıra yumurtaya geldi. Fridrih:

— Tamam, tamam yumurtadan iyisi yok.

Dedi. Garsona yumurta getirmesini söyledi.

— Mösyö nasıl yumurta?

Dedi.

— Canım nasıl yumurta olur. Yumurta beş on türlü değil ya?

— Hayır onu demek istemiyorum. Yumurta su da mı pişecek, yağda mı?

— Suda.

— Sulu mu olsun, katı mı?

— Nasıl olursa olsun, fakat pek katı da olursa bir şeye yaramaz zan nederim.

— Bravo mösyö bravo, ben de bu fikirde idim. kaç yumurta istersiniz?

— On.

— Yanı ikinize on yumurta?

— Yok, yok! Karnımız pek aç. Adam başına on yumurta.

— Başka bir yemek intihab edecek olursanız on yumurta yemeğe hacet kalmaz.

— Sen de ne geveze adamsın be? Sana ne söylüyorsam onu yap.

Garson:

— Peki, peki.

Demekten başka çare bulamadı. Herif önümüze birer küçük kaşık ile fincan şeklinde iki demir kap getirmişti. Fridrih:

— Alfred, acaba bu kaşıklarla fincanlar ne olacak?. dedi. Ben:

— Arkadaş ben ne bileyim? Fakat yemekten sonra kahve içilecekse garson fincanlarla kaşıkları şimdiden hazırlamıştır.

(Arkası var)

Sahibi: A. Cemaleddin Saraçoğlu — Neşriyat Müdürü: Macid Çetin
Basıldığı yer: (H. Bekir Cürsoylar ve Cemaleddin Saraçoğlu matbaası)